

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia

w sprawie szkoleń w zakresie środków ochrony roślin²⁾

Na podstawie art. 72 ustawy z dnia ... o środkach ochrony roślin (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki organizacyjno-techniczne prowadzenia szkoleń w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie stosowania środków ochrony roślin, w zakresie badań sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin i w zakresie integrowanej produkcji roślin, zwanych dalej „szkoleniami w zakresie środków ochrony roślin”;
- 2) kwalifikacje wymagane od osób prowadzących poszczególne rodzaje szkoleń w zakresie środków ochrony roślin, z uwzględnieniem programu szkolenia dla osób prowadzących szkolenia w zakresie integrowanej produkcji roślin;
- 3) programy poszczególnych rodzajów szkoleń podstawowych i uzupełniających w zakresie środków ochrony roślin, uwzględniające, w przypadku szkoleń w zakresie:
 - a) stosowania środków ochrony roślin - sposób stosowania tych środków,
 - b) badań sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin - rodzaje tego sprzętu;
- 4) maksymalną liczbę osób w grupie, dla jakiej prowadzi się szkolenia w zakresie środków ochrony roślin;
- 5) zakres i sposób dokumentowania prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin;

- 6) zakres danych przekazywanych wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa oraz termin przekazywania tych informacji;
- 7) wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin.

§ 2. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie środków ochrony roślin:

- 1) zapewnia pomieszczenia umożliwiające prowadzenie zajęć, w tym wykorzystywanie w ich trakcie pomocy audiowizualnych;
- 2) wykorzystuje w trakcie szkoleń pomoce audiowizualne, w tym prezentacje multimedialne lub filmy szkoleniowe;
- 3) przekazuje uczestnikom szkolenia materiały szkoleniowe.

§ 3. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie stosowania środków ochrony roślin oraz w zakresie integrowanej produkcji roślin, niezależnie od spełnienia warunków, o których mowa w § 2:

- 1) zapewnia miejsce do prowadzenia zajęć praktycznych z wykorzystaniem sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin;
- 2) udostępnia uczestnikom szkolenia w trakcie jego trwania:
 - a) modelowy zestaw odzieży ochronnej stosowanej przy wykonywaniu zabiegów środkami ochrony roślin,
 - b) sprzęt przeznaczony do stosowania środków ochrony roślin, w tym co najmniej:
 - opryskiwacz ciągnikowy polowy wraz z ciągnikiem, w przypadku podmiotu prowadzącego szkolenie w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie integrowanej produkcji oraz w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, innym niż montowany na pojazdach szynowych lub stosowany w kolejnictwie,
 - sprzęt przeznaczony do stosowania środków ochrony roślin montowany na pojazdach szynowych lub stosowany w kolejnictwie, w przypadku podmiotu prowadzącego szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym montowanym na pojazdach

- szynowych lub stosowanym w kolejnictwie,
- sprzęt agrolotniczy, w przypadku podmiotu prowadzącego szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym,
- c) części do modernizacji sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin,
- d) przyrządy do regulacji sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, w tym stoper, taśmę mierniczą, kalkulator i cylindry miarowe,
- e) wiatromierze.

§ 4. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie badań sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, niezależnie od spełnienia warunków, o których mowa w § 2:

- 1) zapewnia miejsce do prowadzenia zajęć praktycznych z wykorzystaniem wyposażenia technicznego oraz sprzętu diagnostycznego niezbędnego do prowadzenia takich badań;
- 2) w przypadku szkoleń obejmujących:
 - a) badanie sprawności technicznej sprzętu naziemnego udostępnia uczestnikom szkolenia, w trakcie jego trwania, co najmniej opryskiwacz polowy i sadowniczy oraz wyposażenie techniczne i sprzęt diagnostyczny niezbędny do prowadzenia badań sprawności technicznej tego sprzętu, w tym:
 - stanowisko kontrolne do sprawdzania manometru opryskiwacza, w skład którego wchodzi manometr wzorcowy i prasa manometryczna lub inne urządzenie do wytwarzania ciśnienia,
 - przymiar wstęgowy, stoper i kalkulator,
 - sprzęt diagnostyczny do sprawdzania dystrybucji cieczy w opryskiwaczach polowych, w postaci co najmniej ręcznego lub elektronicznego stołu rowkowego do sprawdzania rozkładu poprzecznego cieczy,
 - pięć cylindrów miarowych o pojemności wynoszącej co najmniej 2000 ml, działce elementarnej wynoszącej nie więcej niż 20 ml i dopuszczalnym błędzie granicznym pomiaru wynoszącym ± 20 ml,

- urządzenie umożliwiające jednoczesny pomiar natężenia wypływu cieczy co najmniej z 12 rozpylaczy zainstalowanych na sekcji opryskowej opryskiwaczy używanych do zabiegów środkami ochrony roślin w uprawach sadowniczych,
- b) badanie sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego udostępnia uczestnikom szkolenia, w trakcie jego trwania, taki sprzęt oraz wyposażenie techniczne i sprzęt diagnostyczny niezbędny do prowadzenia badań sprawności technicznej tego sprzętu, w tym:
- przymiar wstępowy, stoper i kalkulator,
 - sprzęt diagnostyczny do sprawdzania dystrybucji cieczy, w postaci urządzenia do pomiaru natężenia wypływu cieczy z rozpylaczy,
 - co najmniej dwa manometry do pomiaru ciśnienia roboczego.

§ 5. 1. Osoby prowadzące szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin powinny mieć, z zastrzeżeniem § 7, ukończone studia wyższe na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo lub technika rolnicza i leśna, lub studia wyższe, dla których program kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z hodowlą roślin, uprawą roślin, ochroną roślin, hodowlą lasu, ochroną zasobów leśnych, lub z budową, obsługą lub oceną techniczną pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji roślinnej, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studia podyplomowe w tym zakresie.

2. Osoby prowadzące szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin lub w zakresie badań sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin powinny mieć, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz § 7:

- 1) ukończoną szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną prowadzącą kształcenie w zawodzie technik rolnik, technik ogrodnik, technik leśnik lub technik mechanizacji rolnictwa i uzyskać tytuł zawodowy w danym zawodzie lub dyplom potwierdzający kwalifikacje w danym zawodzie lub
- 2) ukończone studia wyższe na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo lub technika rolnicza i leśna, lub studia wyższe, dla których program kształcenia

lub zakres kształcenia obejmował treści związane z hodowlą roślin, uprawą roślin, ochroną roślin, hodowlą lasu, ochroną zasobów leśnych, lub z budową, obsługą lub oceną techniczną pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji roślinnej, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studia podyplomowe w tym zakresie.

3. Osoby prowadzące szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym montowanym na pojazdach szynowych lub stosowanym w kolejnictwie powinny:

1) posiadać kwalifikacje określone w ust. 2 lub

2) mieć:

a) ukończoną szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną prowadzącą kształcenie w zawodzie technik transportu kolejowego i uzyskać tytuł zawodowy w tym zawodzie lub dyplom potwierdzający kwalifikacje w tym zawodzie lub

b) ukończone studia wyższe na kierunku transport ze specjalnością kolejnictwo lub eksploatacja pojazdów szynowych lub studia wyższe, dla których program kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z budową, eksploatacją lub oceną techniczną pojazdów szynowych, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studia podyplomowe w tym zakresie.

4. Osoby prowadzące szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym lub szkolenia w zakresie badań sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego powinny:

1) posiadać kwalifikacje określone w ust. 2 lub

2) mieć:

a) ukończoną szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną prowadzącą kształcenie w zawodzie technik awionik lub technik mechanik lotniczy i uzyskać tytuł zawodowy w danym zawodzie lub dyplom potwierdzający kwalifikacje w danym zawodzie lub

b) ukończone studia wyższe na kierunku lotnictwo i kosmonautyka lub studia wyższe, dla których program kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z budową, eksploatacją lub oceną techniczną

statków powietrznych, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studia podyplomowe w tym zakresie.

§ 6. 1. Osoby prowadzące szkolenia w zakresie integrowanej produkcji roślin powinny, z zastrzeżeniem § 7:

- 1) mieć ukończone studia wyższe na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo, technika rolnicza i leśna, lub studia wyższe, dla których program kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z hodowlą roślin, uprawą roślin, ochroną roślin, hodowlą lasu, ochroną zasobów leśnych, lub z budową, obsługą lub oceną techniczną pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji roślinnej, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studia podyplomowe w tym zakresie oraz
- 2) mieć ukończone szkolenie w zakresie integrowanej produkcji roślin, potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu tego szkolenia, zgodnie z programem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia, prowadzonym przez:
 - a) instytuty badawcze prowadzące badania naukowe lub prace rozwojowe z zakresu hodowli, uprawy lub ochrony roślin lub
 - b) Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie, lub
 - c) szkołę wyższą kształcącą w zakresie rolnictwa lub ogrodnictwa.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 lit. a i lit. c nie stosuje się do:

- 1) pracowników jednostek naukowych, w rozumieniu przepisów o zasadach finansowania nauki, zajmujących się integrowaną produkcją roślin w ramach prowadzonych przez nich badań naukowych lub prac rozwojowych;
- 2) osób, które ukończyły szkolenie wymagane od osób prowadzących szkolenia w zakresie integrowanej produkcji na podstawie przepisów o ochronie roślin.

§ 7. Osoby prowadzące szkolenia w zakresie środków ochrony roślin w części dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy powinny:

- 1) posiadać kwalifikacje wymagane od doradców rolniczych w rozumieniu przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

oraz być wpisane na listę takich doradców, prowadzoną przez dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie lub

2) mieć:

- a) ukończoną szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną prowadzącą kształcenie w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy i uzyskać tytuł zawodowy w tym zawodzie lub dyplom potwierdzający kwalifikacje w tym zawodzie lub
- b) ukończone studia wyższe o specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy lub studia wyższe, dla których program kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studia podyplomowe w tym zakresie.

§ 8. 1. Program szkolenia podstawowego i uzupełniającego w zakresie:

- 1) integrowanej produkcji roślin jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 2) doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 3) stosowania środków ochrony roślin:
 - a) sprzętem naziemnym, innym niż montowany na pojazdach szynowych lub stosowany w kolejnictwie - jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia,
 - b) sprzętem agrolotniczym - jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia,
 - c) metodą fumigacji - jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia,
 - d) sprzętem naziemnym montowanym na pojazdach szynowych lub stosowanym w kolejnictwie - jest określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia.

2. Program szkolenia w zakresie badań sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin:

- 1) obejmującego badanie sprawności technicznej sprzętu naziemnego jest określony w załączniku nr 8 do rozporządzenia;

- 2) obejmującego badanie sprzętu agrolotniczego jest określony w załączniku nr 9 do rozporządzenia.

§ 9. Szkolenia w zakresie środków ochrony roślin są prowadzone w grupach nie większych niż 30 osób.

§ 10. 1. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie środków ochrony roślin dokumentuje swoje działania, prowadząc wykaz obejmujący:

- 1) daty i zakres przeprowadzanych szkoleń;
- 2) imiona i nazwiska, adres i miejsce zamieszkania oraz numer PESEL albo, w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego, nazwę i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość osób prowadzących szkolenia;
- 3) imiona i nazwiska, adres i miejsce zamieszkania oraz numer PESEL albo, w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego, nazwę i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość osób, które ukończyły szkolenia oraz numery wydanych zaświadczeń o ich ukończeniu.

2. Podmiot prowadzący szkolenia w zakresie środków ochrony roślin przechowuje wykaz, o którym mowa w ust. 1, przez okres 5 lat od dnia zakończenia szkolenia.

§ 11. 1. Zakres danych przekazywanych wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa, obejmuje informacje dotyczące osób, które uzyskały zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, określone w § 10 ust. 1 pkt 1 i 3.

2. Informacje określone w § 10 ust. 1 pkt 1 i 3 dotyczące osób, które uzyskały zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin w okresie:

- 1) od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku, przekazuje się wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa do dnia 31 sierpnia tego roku;
- 2) od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia danego roku, przekazuje się wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa do dnia 31 marca kolejnego roku.

§ 12. Wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin jest określony w załączniku nr 10 do rozporządzenia.

§ 13. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie szkoleń w zakresie ochrony roślin (Dz. U. Nr 256, poz. 1721).

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- 1) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 248, poz. 1486).
- 2) Rozporządzenie wdraża częściowo postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 71).

**PROGRAM SZKOLENIA DLA OSÓB PROWADZĄCYCH SZKOLENIA W ZAKRESIE
 INTEGROWANEJ PRODUKCJI ROŚLIN**

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	Integrowana produkcja roślin w Polsce i na świecie	4
	Ochrona roślin w konwencjonalnych, integrowanych i ekologicznych systemach produkcji roślinnej	
	Ewolucja koncepcji i strategii integrowanej produkcji roślin	
	Ekologiczne podstawy integrowanej produkcji roślin	
	Prewencja jako ważny element integrowanej produkcji roślin	
	Doradztwo w zakresie integrowanej produkcji roślin	
2	Przepisy prawne	3
	Przepisy w zakresie ochrony roślin	
	Przepisy w zakresie nasiennictwa	
	Przepisy w zakresie nawozów i nawożenia	
	Przepisy w zakresie higieny w produkcji roślinnej	
3	Tryb uzyskiwania certyfikatów integrowanej produkcji roślin	1
4	Metody ochrony roślin wykorzystywane w technologiach integrowanej produkcji roślin	10
	Metoda hodowlana	
	Metoda biologiczna	
	Metoda biotechniczna	
	Metody agrotechniczne	
	Metody fizyczne i mechaniczne	
	Metoda chemiczna	
	Strategia zapobiegania uodparnianiu się agrofagów	
	System wspomagania decyzji w ochronie roślin	
5	Planowanie i zakładanie upraw	20
	Stanowisko uprawy	
	Rodzaje podłoży do produkcji pod osłonami i ich przygotowanie	
	Materiał rozmnożeniowy, jego przygotowanie i ocena jakości	
	Właściwy dobór odmian, w tym wykorzystywanie naturalnej odporności odmian na patogeny oraz wykorzystywanie wyników badań i doświadczeń prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego	
	Płodozmian	
	Rola międzyplonów i mulczowania gleby	
	Mechaniczne zabiegi agrotechniczne	
	Terminy i metody siewu i sadzenia	
6	Racjonalne nawożenie	14
	Metody określania niedoboru lub nadmiaru składników pokarmowych w glebie i w roślinach	
	Gospodarka składnikami pokarmowymi	
	Nawożenie organiczne, mineralne i dokarmianie dolistne	
	Wapnowanie gleb	
7	Ograniczanie zachwaszczenia	20

	Agroekologiczne podstawy ochrony przed chwastami Rozpoznawanie chwastów i charakterystyka zbiorowisk Agrotechniczne metody ograniczania zachwaszczenia Dobór herbicydów w integrowanej produkcji roślin Technika nanoszenia herbicydów	
8	Zabiegi uprawowe i pielęgnacyjne Uprawa gleby Nawadnianie upraw Zabiegi pielęgnacyjne w poszczególnych uprawach	15
9	Ochrona przed chorobami Wpływ czynników klimatycznych na występowanie chorób Przegląd sprawców chorób roślin Ocena stopnia porażenia roślin przez choroby i prognozy ekonomicznego zagrożenia Sygnalizacja i prognozowanie występowania chorób Dobór fungicydów i bakteriocydów w integrowanej produkcji roślin	30
10	Ochrona przed szkodnikami Przegląd szkodników roślin Sygnalizacja i prognozowanie występowania szkodników Metody ograniczania występowania szkodników a prognozy ekonomicznego zagrożenia Dobór zoocydów w integrowanej produkcji roślin	30
11	Zbiór, zasady przechowywania i przygotowanie produktów do obrotu Zbiór i ocena jakości plonów Przechowywanie i czynniki wpływające na jakość i trwałość Przygotowanie do transportu, obrotu i sprzedaży Omówienie zasad funkcjonowania europejskich i światowych systemów jakości żywności	6
12	Wytyczne Dobrej Praktyki Rolniczej Zasady przechowywania nawozów Zasady przechowywania środków ochrony roślin Utrzymywanie czystości i higieny w gospodarstwie Ochrona siedlisk przyrodniczych, wód, gleb i powietrza Przeciwdziałanie erozji gleby	6
13	Środki ochrony roślin a ochrona środowiska Zabronione zabiegi w uprawach prowadzonych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin Ochrona organizmów pożytecznych, w szczególności pszczoły miodnej i ich rola w integrowanej produkcji roślin Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne: pszczoły, owady pożyteczne i mikroorganizmy, ryby, zwierzęta Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin stwarzającymi szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka Właściwe postępowanie z opryskiwaczem przed i po zabiegu Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk Porównanie metod ochrony roślin stosowanych w rolnictwie ekologicznym, konwencjonalnym i w integrowanej produkcji roślin Monitoring pozostałości środków ochrony roślin w produktach roślinnych i w środowisku	3

	Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej	
14	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin Technika opryskiwania upraw polowych i sadowniczych Rozpylacze i zasady ich stosowania Kalibracja opryskiwaczy Kryteria oceny w badaniach okresowych opryskiwaczy Przygotowanie cieczy użytkowej, mycie opryskiwacza Zagospodarowanie odpadów	20
15	Bezpieczeństwo i higieny pracy (BHP) Toksyczność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi Sposoby wnikania środków ochrony roślin do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe - spojówki Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy) Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin: objawy zatruc, pierwsza pomoc w przypadku zatruc	2
16	Ekonomiczne podstawy uprawy roślin według technologii integrowanej produkcji roślin	3
17	Prowadzenie dokumentacji związanej z integrowaną produkcją roślin	6
18	Kontrola integrowanej produkcji roślin	7
19	Bibliografia uzupełniająca i przygotowanie prac zaliczeniowych w formie indywidualnych projektów pod kierunkiem wykładowcy	10
	Ogółem	210

* W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE INTEGROWANEJ PRODUKCJI ROŚLIN**A) Program szkoleń podstawowych**

Rośliny sadownicze		
Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	Obowiązujące przepisy prawne w zakresie integrowanej produkcji roślin	0,5
2	Planowanie i zakładanie uprawy sadowniczej Rola użytków ekologicznych w uprawie integrowanej Wybór stanowiska uprawy Właściwy dobór odmian w aspekcie odporności na patogeny Obsadzanie obrzeży plantacji jako element ograniczający przenikanie zanieczyszczeń Przygotowanie gleby pod złożenie upraw sadowniczych Systemy sadzenia roślin sadowniczych Sposoby cięcia i formowania roślin sadowniczych	1
3	Pielęgnacja gleby Niechemiczne metody zwalczania chwastów Dobór herbicydów do sadu integrowanego Rola ściółkowania	1,5
4	Nawożenie integrowanych upraw sadowniczych Analiza chemiczna gleby Analiza chemiczna liści Wizualna ocena roślin Racjonalne nawożenie Nawożenie upraw sadowniczych, a ochrona środowiska Pobieranie próbek gleby Pobieranie próbek liści Stosowanie nawozów mineralnych i organicznych a ochrona środowiska	1
5	Ochrona upraw sadowniczych przed chorobami Sposoby prowadzenia lustracji upraw sadowniczych w celu wykrycia chorób Charakterystyka ważniejszych chorób w poszczególnych uprawach sadowniczych Niechemiczne metody ochrony przed chorobami Zastosowanie progów szkodliwości dla chorób Dobór fungicydów zalecanych do integrowanej produkcji roślin	2
6	Ochrona upraw sadowniczych przed szkodnikami Sposoby prowadzenia lustracji upraw sadowniczych w celu wykrycia szkodników Charakterystyka ważniejszych szkodników Niechemiczne metody ochrony upraw sadowniczych przed szkodnikami Rola organizmów pożytecznych i ich introdukcja w sadowniczych uprawach integrowanych Zastosowanie progów szkodliwości dla szkodników Chemiczne zwalczanie szkodników Zwalczanie gryzoni w uprawach sadowniczych Ochrona upraw sadowniczych przed ptakami	3

	Zoocydy zalecane do integrowanej produkcji roślin	
7	<p>Środki ochrony roślin a ochrona środowiska</p> <p>Zabronione zabiegi w uprawach prowadzonych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin</p> <p>Ochrona organizmów pożytecznych, w szczególności pszczoły miodnej i ich rola w integrowanej produkcji roślin</p> <p>Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne: pszczoły, owady pożyteczne i mikroorganizmy, ryby, zwierzęta</p> <p>Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin stwarzającymi szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka</p> <p>Właściwe postępowanie z opryskiwaczem przed i po zabiegu</p> <p>Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk</p> <p>Porównanie metod ochrony roślin stosowanych w rolnictwie ekologicznym, konwencjonalnym i w integrowanej produkcji roślin</p> <p>Monitoring pozostałości środków ochrony roślin w produktach roślinnych i w środowisku</p> <p>Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej</p>	1,5
8	<p>Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)</p> <p>Toksyczność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi</p> <p>Sposoby wnikania do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe - spojówki</p> <p>Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy)</p> <p>Ocena zagrożenia i zasady BHP na poszczególnych stanowiskach pracy przy sporządzaniu cieczy roboczej, opryskiwaniu upraw sprzętem ciągnikowym, zabiegach aparaturą plecakową</p> <p>Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin: objawy zatruc, pierwsza pomoc w przypadku zatruc</p>	1
9	<p>Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin</p> <p>Sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie</p> <p>Przygotowanie opryskiwacza sadowniczego do pracy, w tym:</p> <p>a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń tego opryskiwacza pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu,</p> <p>b) kalibracja tego opryskiwacza,</p> <p>c) dobór parametrów pracy i regulacja tego opryskiwacza,</p> <p>d) dobór rozpylaczy</p> <p>Technika opryskiwania - użytkowanie opryskiwacza</p> <p>Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas</p>	3 w tym 2,5 zajęć praktycznych z wykorzystaniem opryskiwacza ciągnikowego sadowniczego

	zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin.	
	Potwierdzenie sprawności technicznej opryskiwacza: a) organizacja systemu badań w regionie, b) wymagania techniczne dla opryskiwacza, c) przygotowanie opryskiwacza do badania	
10	Sposób dokumentowania czynności w prowadzeniu upraw sadowniczych zgodnie z wymaganiami integrowanej produkcji roślin	0,5
11	Kontrola integrowanej produkcji roślin	1
Ogółem		16

Rośliny warzywne		
Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	Obowiązujące przepisy prawne w zakresie integrowanej produkcji roślin	0,5
2	Lokalizacja plantacji i wybór stanowiska uprawy Rola użytków ekologicznych w uprawie integrowanej Wybór stanowiska uprawy Właściwy dobór odmian w aspekcie odporności na patogeny Płodozmian i zmianowanie (rola roślin strukturotwórczych, międzyplonów i resztek roślinnych w zachowaniu materii organicznej i składników pokarmowych w glebie) Przygotowanie gleby pod założenie uprawy warzywnej Terminy i sposoby siewu i sadzenia roślin warzywnych	1,5
3	Nawożenie integrowanych upraw warzyw Gospodarka składnikami pokarmowymi a ochrona środowiska Analiza chemiczna gleby podstawą racjonalnego nawożenia (technika i terminy pobierania prób) Zastosowanie nawożenia organicznego jako podstawowego źródła składników pokarmowych (nawozy naturalne - dopuszczalne dawki i terminy stosowania, nawozy zielone) Uzupełniające nawożenie mineralne - bilans składników pokarmowych Ocena wizualna wzrostu i rozwoju roślin, analiza chemiczna próbek liściowych (głównie w uprawach pod osłonami), technika pobierania prób Stosowanie nawozów mineralnych i organicznych a ochrona środowiska	1
4	Ochrona upraw warzyw przed chwastami Agroekologiczne podstawy ochrony przed chwastami Rola Dobrej Praktyki Rolniczej w ochronie przed chwastami Niechemiczne metody ochrony przed chwastami Dobór herbicydów w integrowanej ochronie przed chwastami Metody ograniczania zużycia herbicydów w integrowanej uprawie roślin (zastosowanie adiuwantów, dawki dzielone, zabiegi pasmowe i precyzyjne)	2
5	Ochrona upraw warzyw przed chorobami Sposoby prowadzenia lustracji uprawy w celu wykrycia	2,5

	chorób Charakterystyka ważniejszych chorób roślin warzywnych Rola Dobrej Praktyki Rolniczej w ochronie przed chorobami Niechemiczne metody ochrony uprawy przed chorobami Zastosowanie progów szkodliwości dla chorób Zwalczanie chemiczne chorób Dobór fungicydów zalecanych do integrowanej produkcji roślin	
6	Ochrona warzyw przed szkodnikami Sposoby prowadzenia lustracji upraw warzyw w celu wykrycia szkodników Charakterystyka ważniejszych szkodników warzyw Rola Dobrej Praktyki Rolniczej w ochronie przed szkodnikami Niechemiczne metody ochrony upraw warzyw przed szkodnikami Rola organizmów pożytecznych w integrowanej uprawie warzyw Zastosowanie progów szkodliwości dla szkodników Dobór zoocydów zalecanych w integrowanej produkcji roślin Chemiczne zwalczanie szkodników	2
7	Środki ochrony roślin a ochrona środowiska Zabronione zabiegi w uprawach prowadzonych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin Ochrona organizmów pożytecznych, w szczególności pszczoły miodnej i ich rola w integrowanej produkcji roślin Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne: pszczoły, owady pożyteczne i mikroorganizmy, ryby, zwierzęta Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin stwarzającymi szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka Właściwe postępowanie z opryskiwaczem przed i po zabiegu Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk Porównanie metod ochrony roślin stosowanych w rolnictwie ekologicznym konwencjonalnym i w integrowanej produkcji roślin Monitoring pozostałości środków ochrony roślin w produktach roślinnych i w środowisku Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej	1
8	Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) Toksyčność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi Sposoby wnikania do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe - spojówki Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy)	1

	Ocena zagrożenia i zasady BHP na poszczególnych stanowiskach pracy przy sporządzaniu cieczy roboczej, opryskiwaniu upraw sprzętem ciągnikowym, zabiegach aparaturą plecakową, zabiegach w uprawach pod osłonami, zaprawianiu nasion Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin: objawy zatruc, pierwsza pomoc w przypadku zatruc	
9	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin Sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie Przygotowanie opryskiwacza polowego do pracy, w tym: a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń tego opryskiwacza pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu, b) kalibracja tego opryskiwacza, c) dobór parametrów pracy i regulacja tego opryskiwacza, d) dobór rozpylaczy Technika opryskiwania - użytkowanie opryskiwacza Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin. Potwierdzanie sprawności technicznej opryskiwacza: a) organizacja systemu badań w regionie, b) wymagania techniczne dla sprzętu naziemnego, c) przygotowanie sprzętu naziemnego do badania	3 w tym 2,5 zajęć praktycznych z wykorzystaniem opryskiwacza ciągnikowego polowego
10	Sposób dokumentowania czynności w uprawach warzywnych zgodnie z wymaganiami integrowanej produkcji roślin	0,5
11	Kontrola integrowanej produkcji roślin	1
	Ogółem	16

Rośliny rolnicze		
Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	Obowiązujące przepisy prawne w zakresie integrowanej produkcji roślin	0,5
2	Planowanie i organizacja integrowanej produkcji roślin Rola zmianowania w kształtowaniu żyzności gleb i stanu sanitarnego zasiewów Znaczenie międzyplonów Wybór stanowiska uprawy Właściwy dobór odmian, w tym wykorzystywanie naturalnej odporności odmian na patogeny oraz wykorzystywanie wyników badań i doświadczeń prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego. Terminy i sposoby siewów roślin rolniczych Zasady uprawy w integrowanej produkcji roślin Rola użytków ekologicznych	2
3	Pielęgnacja gleby po wykonaniu zasiewów Niechemiczne metody zwalczania chwastów Dobór herbicydów w uprawie integrowanej roślin	1

	rolniczych Możliwość stosowania zmniejszonych dawek herbicydów	
4	Nawożenie integrowanych upraw rolniczych Plan nawożenia dla gospodarstwa i poszczególnych pól płodozmianu Rola nawozów naturalnych w podtrzymaniu żyzności gleby Zasady określania potrzeb nawozowych roślin i dawek nawozów Doradztwo nawozowe w integrowanej produkcji roślin Wykorzystanie testów glebowych i roślinnych Dolistne dokarmianie roślin Zasady bezpiecznego stosowania nawozów mineralnych, naturalnych, organicznych i organiczno-mineralnych Nawożenie upraw rolniczych a ochrona środowiska Stosowanie nawozów mineralnych i organicznych a ochrona środowiska	1
5	Ochrona upraw rolniczych przed chorobami Sposoby prowadzenia lustracji uprawy w celu wykrycia chorób Charakterystyka ważniejszych chorób roślin rolniczych Zastosowanie progów szkodliwości dla chorób Dobór fungicydów zalecanych do integrowanej produkcji roślin	2
6	Ochrona upraw rolniczych przed szkodnikami Sposoby prowadzenia lustracji upraw rolniczych w celu wykrycia szkodników Charakterystyka ważniejszych szkodników upraw rolniczych Niechemiczne metody ochrony upraw rolniczych przed szkodnikami Rola organizmów pożytecznych w integrowanej uprawie roślin rolniczych Zastosowanie progów szkodliwości dla szkodników Chemiczne zwalczanie szkodników	2,5
7	Środki ochrony roślin a ochrona środowiska Zabronione zabiegi w uprawach prowadzonych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin	1,5
	Ochrona organizmów pożytecznych, w szczególności pszczoły miodnej i ich rola w integrowanej produkcji roślin Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne: pszczoły, owady pożyteczne i mikroorganizmy, ryby, zwierzęta Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin stwarzającymi szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka Właściwe postępowanie z opryskiwaczem przed i po zabiegu Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk Porównanie metod ochrony roślin stosowanych w rolnictwie ekologicznym, konwencjonalnym i w	

	integrowanej produkcji roślin Monitoring pozostałości środków ochrony roślin w produktach roślinnych i w środowisku Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej	
8	Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) Toksyczność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi Sposoby wnikania do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe - spojówki Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy) Ocena zagrożenia i zasady BHP na poszczególnych stanowiskach pracy przy sporządzaniu cieczy roboczej, opryskiwaniu upraw sprzętem ciągnikowym, zabiegach aparaturą plecakową, zabiegach w uprawach pod osłonami, zaprawianiu nasion Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin: objawy zatruc, pierwsza pomoc w przypadku zatruc	1
9	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin Sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie Przygotowanie opryskiwacza polowego do pracy, w tym: a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń tego opryskiwacza pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu, b) kalibracja tego opryskiwacza, c) dobór parametrów pracy i regulacja tego opryskiwacza, d) dobór rozpylaczy Technika opryskiwania - użytkowanie opryskiwacza Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin. Potwierdzanie sprawności technicznej opryskiwacza: a) organizacja systemu badań w regionie, b) wymagania techniczne dla opryskiwacza, c) przygotowanie opryskiwacza do badania	3 w tym 2,5 zajęć praktycznych z wykorzystaniem opryskiwacza ciągnikowego polowego
10	Sposób dokumentowania czynności w uprawach rolniczych zgodnie z wymaganiami integrowanej produkcji roślin	0,5
11	Kontrola integrowanej produkcji roślin	1
Ogółem		16

B) Program szkoleń uzupełniających

Rośliny sadownicze		
Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących integrowanej produkcji roślin, ze szczególnym uwzględnieniem	0,5

	zmian tych przepisów Sposób dokumentowania czynności w prowadzeniu upraw sadowniczych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin Kontrola integrowanej produkcji roślin	
2	Planowanie i zakładanie uprawy sadowniczej - aktualizacja wiedzy Właściwy dobór odmian w aspekcie odporności na patogeny Sposoby cięcia i formowania roślin sadowniczych	0,5
3	Pielęgnacja gleby - aktualizacja wiedzy Niechemiczne metody zwalczania chwastów Dobór herbicydów do sadu integrowanego	0,5
4	Nawożenie integrowanych upraw sadowniczych- aktualizacja wiedzy Racjonalne nawożenie Stosowanie nawozów mineralnych i organicznych a ochrona środowiska	0,5
5	Ochrona upraw sadowniczych przed chorobami - aktualizacja wiedzy Niechemiczne metody ochrony przed chorobami Zastosowanie progów szkodliwości dla chorób Dobór fungicydów zalecanych do integrowanej produkcji roślin	1
6	Ochrona upraw sadowniczych przed szkodnikami - aktualizacja wiedzy Niechemiczne metody ochrony upraw sadowniczych przed szkodnikami Rola organizmów pożytecznych i ich introdukcja w sadowniczych uprawach integrowanych Zastosowanie progów szkodliwości dla szkodników Chemiczne zwalczanie szkodników Zoocydy zalecane do integrowanej produkcji roślin	1
7	Środki ochrony roślin a ochrona środowiska - aktualizacja wiedzy Zabronione zabiegi w uprawach prowadzonych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin Ochrona organizmów pożytecznych, w szczególności pszczoły miodnej i ich rola w integrowanej produkcji roślin Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne: pszczoły, owady pożyteczne i mikroorganizmy, ryby, zwierzęta Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin stwarzającymi szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka Właściwe postępowanie z opryskiwaczem przed i po zabiegu Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk	1
8	Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) - aktualizacja wiedzy Toksyczność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi Sposoby wnikania do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe -	0,5

	spojówki	
	Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy)	
	Ocena zagrożenia i zasady BHP na poszczególnych stanowiskach pracy przy sporządzaniu cieczy roboczej, opryskiwaniu upraw sprzętem ciągnikowym, zabiegach aparaturą plecakową, zabiegach w uprawach pod osłonami, zaprawianiu nasion	
	Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin: objawy zatruc, pierwsza pomoc w przypadku zatruc	
9	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin-aktualizacja wiedzy Przygotowanie opryskiwacza do pracy, w tym: a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń opryskiwacza pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu, b) dobór parametrów pracy i regulacja opryskiwaczy, c) dobór rozpylaczy Technika opryskiwania – użytkowanie opryskiwacza Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin. Potwierdzanie sprawności technicznej opryskiwacza: a) organizacja systemu badań w regionie, b) wymagania techniczne dla opryskiwacza, c) przygotowanie opryskiwacza do badania	1,5 w tym 1 godziny zajęć praktycznych z wykorzystaniem opryskiwacza ciągnikowego sadowniczego
	Ogółem	7

Rośliny warzywne		
Lp.	Temat	Liczba godzin*
1		3
1	Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących integrowanej produkcji roślin, ze szczególnym uwzględnieniem zmian tych przepisów Sposób dokumentowania czynności w prowadzeniu upraw sadowniczych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin Kontrola integrowanej produkcji roślin	0,5
2	Lokalizacja plantacji i wybór stanowiska uprawy - aktualizacja wiedzy Właściwy dobór odmian w aspekcie odporności na patogeny Płodozmian i zmianowanie (rola roślin strukturotwórczych, międzyplonów i resztek roślinnych w zachowaniu materii organicznej i składników pokarmowych w glebie)	0,5
3	Nawożenie integrowanych upraw warzyw - aktualizacja wiedzy Gospodarka składnikami pokarmowymi a ochrona środowiska Stosowanie nawozów mineralnych i organicznych a ochrona środowiska	0,5
4	Ochrona upraw warzyw przed chwastami -	1

	aktualizacja wiedzy Niechemiczne metody ochrony przed chwastami Dobór herbicydów w integrowanej ochronie przed chwastami Metody ograniczania zużycia herbicydów w integrowanej uprawie (zastosowanie adiuwantów, dawki dzielone, zabiegi pasmowe i precyzyjne)	
5	Ochrona upraw warzyw przed chorobami - aktualizacja wiedzy Niechemiczne metody ochrony uprawy przed chorobami Zastosowanie progów szkodliwości dla chorób Zwalczanie chemiczne chorób Dobór fungicydów zalecanych do integrowanej produkcji roślin	1
6	Ochrona upraw warzyw przed szkodnikami - aktualizacja wiedzy Niechemiczne metody ochrony upraw warzyw przed szkodnikami Rola organizmów pożytecznych w integrowanej uprawie warzyw Zastosowanie progów szkodliwości dla szkodników Dobór zoocydów zalecanych w integrowanej produkcji roślin	1
7	Środki ochrony roślin a ochrona środowiska - aktualizacja wiedzy Zabronione zabiegi w uprawach prowadzonych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin Ochrona organizmów pożytecznych, w szczególności pszczoły miodnej i ich rola w integrowanej produkcji roślin Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne: pszczoły, owady pożyteczne i mikroorganizmy, ryby, zwierzęta Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin stwarzającymi szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka Właściwe postępowanie z opryskiwaczem przed i po zabiegu Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk	0,5
8	Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) - aktualizacja wiedzy Toksyčność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi Sposoby wnikania do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe - spojówki Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy) Ocena zagrożenia i zasady BHP na poszczególnych stanowiskach pracy przy sporządzaniu cieczy roboczej, opryskiwaniu upraw sprzętem ciągnikowym, zabiegach aparaturą plecakową, zabiegach w uprawach pod osłonami, zaprawianiu nasion Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin:	0,5

	objawy zatruc, pierwsza pomoc w przypadku zatruc	
9	<p>Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin - aktualizacja wiedzy</p> <p>Przygotowanie opryskiwacza do pracy, w tym:</p> <p>a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń opryskiwacza pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu,</p> <p>b) dobór parametrów pracy i regulacja opryskiwaczy,</p> <p>c) dobór rozpylaczy</p> <p>Technika opryskiwania – użytkowanie opryskiwacza</p> <p>Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin.</p> <p>Potwierdzanie sprawności technicznej opryskiwacza:</p> <p>a) organizacja systemu badań w regionie,</p> <p>b) wymagania techniczne dla opryskiwacza,</p> <p>c) przygotowanie opryskiwacza do badania</p>	1,5 w tym 1 godziny zajęć praktycznych z wykorzystaniem opryskiwacza ciągnikowego polowego
Ogółem		7

Rośliny rolnicze		
Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	<p>Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących integrowanej produkcji roślin, ze szczególnym uwzględnieniem zmian tych przepisów</p> <p>Sposób dokumentowania czynności w uprawach rolniczych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin</p> <p>Kontrola integrowanej produkcji roślin</p>	0,5
2	<p>Planowanie i organizacja integrowanej produkcji roślin - aktualizacja wiedzy</p> <p>Rola zmianowania w kształtowaniu żyzności gleb i stanu sanitarnego zasiewów</p> <p>Znaczenie międzyplonów</p> <p>Właściwy dobór odmian, w tym wykorzystywanie naturalnej odporności odmian na patogeny oraz wykorzystywanie wyników badań i doświadczeń prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego.</p> <p>Rola użytków ekologicznych</p>	0,5
3	<p>Pielęgnacja gleby po wykonaniu zasiewów - aktualizacja wiedzy</p> <p>Niechemiczne metody zwalczania chwastów</p> <p>Dobór herbicydów w uprawie integrowanej roślin rolniczych</p> <p>Możliwość stosowania zmniejszonych dawek herbicydów</p>	1
4	<p>Nawożenie integrowanych upraw rolniczych - aktualizacja wiedzy</p> <p>Nawożenie upraw rolniczych a ochrona środowiska</p> <p>Stosowanie nawozów mineralnych i organicznych a ochrona środowiska</p>	0,5
5	<p>Ochrona upraw rolniczych przed chorobami - aktualizacja wiedzy</p>	1

	Zastosowanie progów szkodliwości dla chorób Dobór fungicydów zalecanych do integrowanej produkcji roślin	
6	Ochrona upraw rolniczych przed szkodnikami - aktualizacja wiedzy Niechemiczne metody ochrony upraw rolniczych przed szkodnikami Rola organizmów pożytecznych w integrowanej uprawie roślin rolniczych Zastosowanie progów szkodliwości dla szkodników Chemiczne zwalczanie szkodników	1
7	Środki ochrony roślin a ochrona środowiska - aktualizacja wiedzy Zabronione zabiegi w uprawach prowadzonych zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin Ochrona organizmów pożytecznych, w szczególności pszczoły miodnej i ich rola w integrowanej produkcji roślin Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne: pszczoły, owady pożyteczne i mikroorganizmy, ryby, zwierzęta Właściwe postępowanie ze środkami ochrony roślin stwarzającymi szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka Właściwe postępowanie z opryskiwaczem przed i po zabiegu Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk	0,5
8	Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP) - aktualizacja wiedzy Toksyčność środków ochrony roślin i potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi Sposoby wnikania do organizmu: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy, błony śluzowe - spojówki Bezpieczeństwo pracy (odzież i sprzęt ochronny, prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport, higiena w czasie i po pracy) Ocena zagrożenia i zasady BHP na poszczególnych stanowiskach pracy przy sporządzaniu cieczy roboczej, opryskiwaniu upraw sprzętem ciągnikowym, zabiegach aparaturą plecakową, zabiegach w uprawach pod osłonami, zaprawianiu nasion Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin: objawy zatruc, pierwsza pomoc w przypadku zatruc	0,5
9	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin - aktualizacja wiedzy Przygotowanie opryskiwacza do pracy, w tym: a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń opryskiwacza pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu, b) dobór parametrów pracy i regulacja opryskiwaczy, c) dobór rozpylaczy Technika opryskiwania – użytkowanie opryskiwacza Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas	1,5 w tym 1 godziny zajęć praktycznych z wykorzystaniem opryskiwacza ciągnikowego polowego

zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin.	
Potwierdzanie sprawności technicznej opryskiwacza: a) organizacja systemu badań w regionie, b) wymagania techniczne dla opryskiwacza, c) przygotowanie opryskiwacza do badania	
Ogółem	7

* W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

Załącznik nr 3

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE DORADZTWA DOTYCZĄCEGO ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN

A) Program szkoleń podstawowych

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	<p>Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów</p> <p>Wymagania w zakresie obrotu, konfekcjonowania i stosowania środków ochrony roślin oraz w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin</p> <p>Warunki prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin</p> <p>Zakres działania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach nadzoru nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin</p> <p>Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska</p> <p>Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin</p> <p>Postępowanie ze środkami przeterminowanymi i niepełnowartościowymi.</p> <p>Wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Dokumentowanie zabiegów ochrony roślin oraz przestrzegania wymagań integrowanej ochrony roślin</p> <p>Postępowanie w przypadku reklamacji środków ochrony roślin</p>	3
2	<p>Charakterystyka i stosowanie środków ochrony roślin</p> <p>Skład środków ochrony roślin</p> <p>Formy użytkowe środków ochrony roślin</p> <p>Okres karencji i okres prewencji</p> <p>Charakterystyka środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczoł i organizmów wodnych</p>	2

	<p>Podział środków ochrony roślin</p> <p>a) ze względu na funkcję:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roztoczbójcze (akarycydy), - bakteriobójcze (bakteriocydy), - grzybobójcze (fungicydy), - chwastobójcze (herbicydy), - owadobójcze (insektycydy), - mięczakobójcze (moluskocydy), - nicieniobójcze (nematocydy), - regulatory wzrostu roślin, - odstraszające szkodniki (repelenty), - gryzoniobójcze (rodentycydy), - przyciągające szkodniki (atraktanty), - kretobójcze (talpicydy), - wirusobójcze (wirocydy), - inne, <p>b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontaktowe, - żołądkowe, - inhalacyjne, - fungitoksyczne, - fungistatyczne, - desykujące, - inhibitujące wzrost i rozwój, - inny, <p>c) ze względu na sposób zachowania się na roślinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powierzchniowe, - wgłębne, - systemiczne, - inne. <p>Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dobór środka ochrony roślin, b) termin przeprowadzenia zabiegu, c) dawka środka ochrony roślin, d) warunki atmosferyczne, e) łączne stosowanie agrochemikaliów 	
3	<p>Integrowana ochrona roślin</p> <p>Podstawowe wiadomości o organizmach szkodliwych i ich zwalczaniu, w tym o:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) organizmach chorobotwórczych, b) chwastach, c) szkodnikach <p>Przegląd metod ochrony roślin, w tym: agrotechniczna, hodowlana, mechaniczna, fizyczna, biologiczna, chemiczna oraz kwarantanna</p> <p>Podstawowe wymagania integrowanej ochrony roślin, integrowanej produkcji i rolnictwa ekologicznego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ograniczanie występowania organizmów szkodliwych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - właściwy płodozmian i agrotechnikę, - stosowanie odmian odpornych i tolerancyjnych oraz materiału siewnego wytworzonego i poddanego ocenie zgodnie z przepisami o nasiennictwie, - właściwe nawożenie i nawadnianie, - przestrzeganie zasad higieny fitosanitarnej, 	6

	<p>- ochronę i introdukcję organizmów pożytecznych, w szczególności pszczoły miodnej,</p> <p>b) planowanie zabiegów ochrony roślin w oparciu o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie organizmów szkodliwych, - progi szkodliwości organizmów szkodliwych, - programy wspomagania decyzji w ochronie roślin, - doradztwo, <p>c) przeciwdziałanie powstawaniu odporności organizmów szkodliwych na środki ochrony roślin.</p> <p>Podstawowe wiadomości z zakresu dobrej praktyki ochrony roślin</p> <p>Zwalczanie szkodników artykułów rolno-spożywczych</p>	
4	<p>Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin</p> <p>Sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie</p> <p>Sposoby stosowania środków ochrony roślin do dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji pomieszczeń i magazynów</p> <p>Przygotowanie opryskiwacza do pracy, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń opryskiwacza pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu, b) kalibracja opryskiwacza, c) dobór parametrów pracy i regulacja opryskiwacza, d) dobór rozpylaczy <p>Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin.</p> <p>Informowanie o planowanych zabiegach z użyciem sprzętu agrolotniczego</p> <p>Potwierdzanie sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin</p>	4 w tym 2,5 godzin zajęć praktycznych z wykorzystaniem opryskiwacza ciągnikowego polowego i sadowniczego
5	<p>Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko</p> <p>Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną – sposoby ograniczania ryzyka</p> <p>Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin i sposoby ograniczania tych zmian</p> <p>Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zasady doboru środków ochrony roślin pod kątem wpływu na środowisko wodne i wodę pitną, b) efektywne techniki stosowania środków ochrony roślin zapobiegające skażeniu wody <p>Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk</p> <p>Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin oraz pozostałościami cieczy użytkowej po zabiegu</p> <p>Postępowanie z opryskiwaczem przed zabiegiem i po zabiegu wykonanym przy użyciu środków ochrony roślin</p>	4
6	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy sprzedaży i	5

	stosowaniu środków ochrony roślin	
	Przegląd obowiązujących przepisów	
	Zagrożenie dla zdrowia człowieka podczas obrotu, konfekcjonowania i stosowania środków ochrony roślin	
	Drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową	
	Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia	
	Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin	
	Zasady profilaktyki, w tym: a) badania lekarskie, b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej, c) informacje o najbliższym podmiocie leczniczym oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych	
	Objawy zatrucia środkami ochrony roślin oraz pierwsza pomoc przy zatruciach tymi środkami lub w razie wystąpienia innych nagłych wypadków	
	Przepisy przeciwpożarowe i zasady postępowania w czasie pożaru, w tym: a) przyczyny i rodzaje zagrożeń, b) drogi pożarowe	
	Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin	
	Ochrona pracy kobiet i ochrona pracy młodocianych	
	Ogółem	24

B) Program szkoleń uzupełniających

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	<p>Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów ze szczególnym uwzględnieniem zmian tych przepisów</p> <p>Wymagania w zakresie obrotu, konfekcjonowania i stosowania środków ochrony roślin oraz w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin</p> <p>Warunki prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin</p> <p>Zakres działania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach nadzoru nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin, w tym: nakaz wycofania środka ochrony roślin z obrotu, zakaz stosowania środka ochrony roślin, kontrola jakości środków ochrony roślin i kontrola prawidłowości stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Postępowanie w przypadku reklamacji środków ochrony roślin</p> <p>Postępowanie ze środkami przeterminowanymi i niepełnowartościowymi.</p> <p>Wprowadzanie do obrotu podrobionych środków ochrony roślin, w tym:</p>	1,5

	a) niebezpieczeństwa wynikające z wprowadzania do obrotu podrobionych środków ochrony roślin, b) metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin	
2	Integrowana ochrona roślin - aktualizacja wiedzy Przegląd nowości dotyczących metod ochrony roślin, w tym: agrotechnicznej, hodowlanej, mechanicznej, fizycznej, biologicznej, chemicznej, integrowanej oraz kwarantanny Zasady integrowanej ochrony roślin, integrowanej produkcji roślin i rolnictwa ekologicznego, w tym: a) ograniczanie występowania organizmów szkodliwych poprzez: - właściwy płodozmian i agrotechnikę, - stosowanie odmian odpornych i tolerancyjnych oraz materiału siewnego wytworzonego i poddanego ocenie zgodnie z przepisami o nasiennictwie, - właściwe nawożenie i nawadnianie, - przestrzeganie zasad higieny fitosanitarnej, - ochronę i introdukcję organizmów pożytecznych, w szczególności pszczoły miodnej, b) planowanie zabiegów ochrony roślin w oparciu o: - monitorowanie organizmów szkodliwych, - progi szkodliwości organizmów szkodliwych, - programy wspomaganie decyzji w ochronie roślin, - doradztwo, c) przeciwdziałanie powstawaniu odporności organizmów szkodliwych na środki ochrony roślin.	3
3	Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin- aktualizacja wiedzy Badanie sprawności technicznej sprzętu używanego do stosowania środków ochrony roślin	1
4	Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko - aktualizacja wiedzy Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną – aktualizacja wiedzy Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin i sposoby ograniczania tych zmian Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej, w tym: a) zasady doboru środków ochrony roślin pod kątem wpływu na środowisko wodne i wodę pitną, b) efektywne techniki stosowania środków ochrony roślin zapobiegające skażeniu wody Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin oraz pozostałościami cieczy użytkowej po zabiegu	0,5
5	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy sprzedaży środków ochrony roślin - aktualizacja wiedzy Przegląd obowiązujących przepisów Zagrożenie dla zdrowia człowieka podczas obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin	1

	Zasady profilaktyki, w tym: a) badania lekarskie, b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej, c) informacje o najbliższym podmiocie leczniczym oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych <hr/> Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin oraz w razie wystąpienia innych nagłych wypadków <hr/> Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin	
	Ogółem	7

* W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

**PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN
SPRZĘTEM NAZIEMNYM, INNYM NIŻ MONTOWANY NA POJAZDACH SZYNOWYCH
LUB STOSOWANY W KOLEJNICTWIE**

A) Program szkoleń podstawowych

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	<p>Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów</p> <p>Wymagania w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska</p> <p>Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin</p> <p>Wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Dokumentowanie zabiegów ochrony roślin oraz przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin</p> <p>Postępowanie w przypadku reklamacji środków ochrony roślin</p>	1
2	<p>Charakterystyka i stosowanie środków ochrony roślin</p> <p>Skład środków ochrony roślin</p> <p>Formy użytkowe środków ochrony roślin</p> <p>Okres karencji i okres prewencji</p> <p>Charakterystyka środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczół i organizmów wodnych</p> <p>Podział środków ochrony roślin:</p> <p>a) ze względu na funkcję:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roztoczbójcze (akarycydy), - bakteriobójcze (bakteriocydy), - grzybobójcze (fungicydy), - chwastobójcze (herbicydy), - owadobójcze (insektycydy), - mięczakobójcze (moluskocydy), - nicieniobójcze (nematocydy), - regulatory wzrostu roślin, - odstraszające szkodniki (repelenty), - gryzoniobójcze (rodentycydy), - przyciągające szkodniki (atraktanty), - kretobójcze (talpicydy), - wirusobójcze (wirocydy), - inne, <p>b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontaktowe, - żołądkowe, 	1

	<ul style="list-style-type: none"> - inhalacyjne, - fungitoksyczne, - fungistatyczne, - desykujące, - inhibujące wzrost i rozwój, - inne <p>c) ze względu na sposób zachowania się na roślinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powierzchniowe, - wglębne, - systemiczne, - inne. <p>Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dobór środka ochrony roślin, b) termin przeprowadzenia zabiegu, c) dawka środka ochrony roślin, d) warunki atmosferyczne, e) łączne stosowanie agrochemikaliów 	
3	<p>Integrowana ochrona roślin uprawnych</p> <p>Podstawowe wiadomości o organizmach szkodliwych i ich zwalczaniu, w tym o:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) organizmach chorobotwórczych, b) chwastach, c) szkodnikach <p>Przegląd metod ochrony roślin, w tym: agrotechniczna, hodowlana, mechaniczna, fizyczna, biologiczna, chemiczna oraz kwarantanna</p> <p>Podstawowe zasady integrowanej ochrony roślin, integrowanej produkcji roślin i rolnictwa ekologicznego</p> <p>Podstawowe wiadomości z zakresu dobrej praktyki ochrony roślin</p> <p>Zwalczanie szkodników artykułów rolno-spożywczych</p>	2,5
4	<p>Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin</p> <p>Sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamglawianie, sublimowanie, zwabianie</p> <p>Przygotowanie opryskiwacza do pracy, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń tego sprzętu pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu, b) kalibracja opryskiwacza, c) dobór parametrów pracy i regulacja opryskiwacza, d) dobór rozpylaczy <p>Technika opryskiwania - użytkowanie opryskiwacza</p> <p>Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin</p> <p>Potwierdzanie sprawności technicznej opryskiwacza:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) organizacja systemu badań w regionie, b) wymagania techniczne dla opryskiwaczy, c) przygotowanie opryskiwaczy do badania 	4,5, w tym 3,5 godziny zajęć praktycznych z wykorzystaniem opryskiwacza ciągnikowego polowego i sadowniczego
5	Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków	3

	<p>ochrony roślin na środowisko</p> <p>Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną – sposoby ograniczania ryzyka</p> <p>Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin i sposoby ograniczania tych zmian</p> <p>Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej, w tym:</p> <p>a) zasady doboru środków ochrony roślin pod kątem wpływu na środowisko wodne i wodę pitną, b) efektywne techniki stosowania środków ochrony roślin zapobiegające skażeniu wody</p> <p>Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk</p> <p>Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin oraz pozostałościami cieczy użytkowej po zabiegu</p> <p>Postępowanie z opryskiwaczem przed zabiegiem i po zabiegu wykonanym przy użyciu środków ochrony roślin</p>	
6	<p>Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin</p> <p>Przegląd obowiązujących przepisów</p> <p>Zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwacza</p> <p>Drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową</p> <p>Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia</p> <p>Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin</p> <p>Ocena zagrożenia na poszczególnych stanowiskach pracy, w tym przy:</p> <p>a) sporządzaniu cieczy roboczej, b) zabiegach wykonywanych opryskiwaczem ciągnikowym, c) zabiegach wykonywanych opryskiwaczem plecakowym, d) zabiegach wykonywanych w uprawach pod osłonami, e) zaprawianiu nasion</p> <p>Zasady profilaktyki, w tym:</p> <p>a) badania lekarskie, b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej, c) informacje o najbliższym podmiocie leczniczym oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych</p> <p>Objawy zatrucia środkami ochrony roślin oraz pierwsza pomoc przy zatruciach tymi środkami lub w razie wystąpienia innych nagłych wypadków</p> <p>Przepisy przeciwpożarowe i zasady postępowania w czasie pożaru, w tym:</p> <p>a) przyczyny i rodzaje zagrożenia,</p>	2

	b) drogi pożarowe	
	Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin	
Ogółem		14

B) Program szkoleń uzupełniających

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	<p>Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów, ze szczególnym uwzględnieniem zmian tych przepisów</p> <p>Wymagania w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska</p> <p>Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin</p> <p>Wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Inne istotne zmiany przepisów dotyczących stosowania środków ochrony roślin</p>	1
2	<p>Charakterystyka i stosowanie środków ochrony roślin – aktualizacja wiedzy</p> <p>Zmiany w asortymencie środków ochrony roślin</p> <p>Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin:</p> <p>a) dobór środka ochrony roślin, b) termin przeprowadzenia zabiegu, c) dawka środka ochrony roślin, d) warunki atmosferyczne, e) łączne stosowanie agrochemikaliów</p>	0,5
3	<p>Integrowana ochrona roślin - aktualizacja wiedzy</p> <p>Przegląd nowości dotyczących metod ochrony roślin, w tym: agrotechnicznej, hodowlanej, mechanicznej, fizycznej, biologicznej, chemicznej, integrowanej oraz kwarantanny</p> <p>Zasady integrowanej ochrony roślin, integrowanej produkcji roślin i rolnictwa ekologicznego</p> <p>Dobra praktyka ochrony roślin</p>	2
4	<p>Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin- aktualizacja wiedzy</p> <p>Przygotowanie opryskiwacza do pracy, w tym:</p> <p>a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń opryskiwacza pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu, b) dobór parametrów pracy i regulacja opryskiwaczy, c) dobór rozpylaczy</p> <p>Technika opryskiwania – użytkowanie opryskiwacza</p> <p>Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami</p>	2,5, w tym 1,5 godzina zajęć praktycznych z wykorzystaniem opryskiwacza ciągnikowego polowego i sadowniczego

	ochrony roślin. Potwierdzanie sprawności technicznej opryskiwacza: a) organizacja systemu badań w regionie, b) wymagania techniczne dla opryskiwacza, c) przygotowanie opryskiwacza do badania	
5	Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko - aktualizacja wiedzy Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną – aktualizacja wiedzy Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin i sposoby ograniczania tych zmian Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej, w tym: a) zasady doboru środków ochrony roślin pod kątem wpływu na środowisko wodne i wodę pitną, b) efektywne techniki stosowania środków ochrony roślin zapobiegające skażeniu wody Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk Postępowanie z opryskiwaczem przed zabiegiem i po zabiegu wykonanym przy użyciu środków ochrony roślin Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin oraz pozostałościami cieczy użytkowej po zabiegu	0,5
6	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin – aktualizacja wiedzy Przegląd obowiązujących przepisów Zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin Ocena zagrożenia na poszczególnych stanowiskach pracy, w tym przy: a) sporządzaniu cieczy roboczej, b) zabiegach wykonywanych opryskiwaczem ciągnikowym, c) zabiegach wykonywanych opryskiwaczem plecakowym, d) zabiegach wykonywanych w uprawach pod osłonami, e) zaprawianiu nasion Zasady profilaktyki, w tym: a) badania lekarskie, b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej, c) informacje o najbliższym podmiocie leczniczym oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych Objawy zatrucia środkami ochrony roślin oraz pierwsza pomoc przy zatruciach tymi środkami lub w	0,5

	razie wystąpienia innych nagłych wypadków	
	Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin	
	Ogółem	7

* W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

**PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN
SPRZĘTEM AGROLOTNICZYM**

A) Program szkoleń podstawowych

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	<p>Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów</p> <p>Wymagania w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska</p> <p>Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin</p> <p>Wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Dokumentowanie zabiegów ochrony roślin oraz przestrzegania wymagań integrowanej ochrony roślin</p> <p>Postępowanie w przypadku reklamacji środków ochrony roślin</p>	1
2	<p>Charakterystyka i podział środków ochrony roślin oraz możliwości ich stosowania sprzętem agrolotniczym</p> <p>Skład środków ochrony roślin</p> <p>Formy użytkowe środków ochrony roślin</p> <p>Okres karencji i okres prewencji</p> <p>Charakterystyka środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczół i organizmów wodnych</p> <p>Podział środków ochrony roślin:</p> <p>a) ze względu na funkcję:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roztczobójcze (akarycydy), - bakteriobójcze (bakteriocydy), - grzybobójcze (fungicydy), - chwastobójcze (herbicydy), - owadobójcze (insektycydy), - mięczakobójcze (moluskocydy), - nicieniobójcze (nematocydy), - regulatory wzrostu roślin, - odstraszające szkodniki (repelenty), - gryzoniobójcze (rodentycydy), - przyciągające szkodniki (atraktanty), - kretobójcze (talpicydy), - wirusobójcze (wirocydy), - inne, <p>b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontaktowe, 	1

	<ul style="list-style-type: none"> - żołądkowe, - inhalacyjne, - fungitoksyczne, - fungistatyczne, - desykujące, - inhibujące wzrost i rozwój, - inne, <p>c) ze względu na sposób zachowania się na roślinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powierzchniowe, - wgłębne, - systemiczne, - inne. <p>Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dobór środka ochrony roślin, b) termin przeprowadzenia zabiegu, c) dawka środka ochrony roślin, d) warunki atmosferyczne, e) łączne stosowanie agrochemikaliów 	
3	<p>Integrowana ochrona roślin uprawnych i lasów</p> <p>Podstawowe wiadomości o biologii organizmów szkodliwych, ze szczególnym uwzględnieniem organizmów szkodliwych występujących w lasach</p> <p>Zastosowanie zabiegów agrolotniczych w zwalczaniu organizmów szkodliwych</p> <p>Podstawowe zasady integrowanej ochrony roślin, integrowanej produkcji roślin i rolnictwa ekologicznego</p> <p>Podstawowe wiadomości z zakresu dobrej praktyki ochrony roślin</p>	2
4	<p>Sprzęt agrolotniczy w zabiegach ochrony roślin</p> <p>Budowa, zastosowanie oraz sprawność techniczna sprzętu agrolotniczego - prezentacja sprzętu</p> <p>Potwierdzanie sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego</p>	5
5	<p>Naprowadzanie samolotów i śmigłowców na pola zabiegowe oraz zasady bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym</p> <p>Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu</p> <p>Informowanie o planowanych zabiegach z użyciem sprzętu agrolotniczego</p>	2
6	<p>Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko, w tym na organizmy pożyteczne w uprawach, lasach i strefach ekotonowych</p> <p>Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną – sposoby ograniczania ryzyka</p> <p>Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin i sposoby ograniczania tych zmian</p> <p>Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej, w tym:</p> <p>a) zasady doboru środków ochrony roślin pod kątem</p>	1

	wpływu ma środowisko wodne i wodę pitną, b) efektywne techniki stosowania środków ochrony roślin zapobiegające skażeniu wody	
	Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin oraz pozostałościami cieczy użytkowej po zabiegu	
7	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin Przegląd obowiązujących przepisów Zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym Drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin Zasady profilaktyki, w tym: a) badania lekarskie, b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej, c) informacje o najbliższym podmiocie leczniczym oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych Objawy zatrucia środkami ochrony roślin oraz pierwsza pomoc przy zatruciach tymi środkami lub w razie wystąpienia innych nagłych wypadków Przepisy przeciwpożarowe i zasady postępowania w czasie pożaru, w tym: a) przyczyny i rodzaje zagrożenia, b) drogi pożarowe Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin	1
8	Organizacja i koszty prac agrolotniczych	1
	Ogółem	14

B) Program szkoleń uzupełniających

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów, ze szczególnym uwzględnieniem zmian tych przepisów Wymagania w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin Wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków	1

	ochrony roślin	
2	Charakterystyka i podział środków ochrony roślin oraz możliwości ich stosowania sprzętem agrolotniczym - aktualizacja wiedzy Zmiany w asortymencie środków ochrony roślin Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin: a) dobór środka ochrony roślin, b) termin przeprowadzenia zabiegu, c) dawka środka ochrony roślin, d) warunki atmosferyczne, e) łączne stosowanie agrochemikaliów	0,5
3	Integrowana ochrona roślin uprawnych i lasów - aktualizacja wiedzy Zasady integrowanej ochrony roślin, integrowanej produkcji roślin i rolnictwa ekologicznego	1
4	Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko, w tym na organizmy pożyteczne w uprawach, lasach i strefach ekotonowych - aktualizacja wiedzy Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną – sposoby ograniczania ryzyka Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin i sposoby ograniczania tych zmian Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej, w tym: a) zasady doboru środków ochrony roślin pod kątem wpływu na środowisko wodne i wodę pitną, b) efektywne techniki stosowania środków ochrony roślin zapobiegające skażeniu wody	1
5	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin - aktualizacja wiedzy Przegląd obowiązujących przepisów Zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym Klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczół i organizmów wodnych Drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin	0,5
6	Sprzęt agrolotniczy w zabiegach ochrony roślin, w tym: podział, budowa, zastosowanie, sprawność techniczna	1
7	Naprowadzanie samolotów i śmigłowców na pola zabiegowe oraz zasady bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym	1
8	Badanie sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin	1

Ogółem	7
---------------	----------

* W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

Załącznik nr 6

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN METODĄ FUMIGACJI

A) Program szkoleń podstawowych

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	<p>Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów</p> <p>Wymagania w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska</p> <p>Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin</p> <p>Wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Dokumentowanie zabiegów ochrony roślin oraz przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin</p> <p>Postępowanie w przypadku reklamacji środków ochrony roślin</p>	1
2	<p>Charakterystyka i zasady stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Skład środków ochrony roślin</p> <p>Formy użytkowe środków ochrony roślin</p> <p>Okres karencji i okres prewencji</p> <p>Charakterystyka środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczół i organizmów wodnych</p> <p>Podział środków ochrony roślin</p> <p>a) ze względu na funkcję:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roztoczebójcze (akarycydy), - bakteriobójcze (bakteriocydy), - grzybobójcze (fungicydy), - chwastobójcze (herbicydy), - owadobójcze (insektycydy), - mięczakobójcze (moluskocydy), - nicieniobójcze (nematocydy), - regulatory wzrostu roślin, - odstraszające szkodniki (repelenty), 	2

	<ul style="list-style-type: none"> - gryzoniobójcze (rodentycydy), - przyciągające szkodniki (atraktanty), - kretobójcze (talpicydy), - wirusobójcze (wirocydy), - inne, <p>b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontaktowe, - żołądkowe, - inhalacyjne, - fungitoksyczne, - fungistatyczne, - desykujące, - inhibujące wzrost i rozwój, - inne, <p>c) ze względu na sposób zachowania się na roślinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powierzchniowe, - wgłębne, - systemiczne, - inne. <p>Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dobór środka ochrony roślin, b) termin przeprowadzenia zabiegu, c) dawka środka ochrony roślin, d) warunki atmosferyczne 	
3	<p>Integrowana ochrona roślin</p> <p>Podstawowe wiadomości o organizmach szkodliwych i ich zwalczaniu, w tym o:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) organizmach chorobotwórczych, b) chwastach, c) szkodnikach <p>Przegląd metod ochrony roślin, w tym szczegółowa charakterystyka metody chemicznej</p> <p>Podstawowe zasady integrowanej ochrony roślin, integrowanej produkcji roślin i rolnictwa ekologicznego</p> <p>Podstawowe wiadomości z zakresu dobrej praktyki ochrony roślin</p> <p>Zasady wykonywania zabiegu dezynsekcji gazowej i technika wykonywania tego zabiegu, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) stosowane środki ochrony roślin, b) właściwości chemiczne i fizyczne środków ochrony roślin, c) mechanizm działania środków ochrony roślin, d) warunki zastosowania środków ochrony roślin, e) przygotowywanie pomieszczenia, f) dawkowanie i sposób rozmieszczenia środków ochrony roślin, g) odwietrzanie pomieszczenia, h) kontrola pozostałości gazu w pomieszczeniu <p>Zwalczanie szkodników artykułów rolno-spożywczych</p>	4
4	<p>Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin</p>	4, w tym 3 godziny zajęć praktycznych

	<p>Sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie</p> <p>Przygotowywanie sprzętu do wykonywania zabiegu</p> <p>Rodzaje sprzętu</p> <p>Sprawność techniczna i wpływ na jakość zabiegu</p> <p>Usuwanie podstawowych usterek</p> <p>Zabezpieczenie sprzętu po wykonanym zabiegu</p>	
5	<p>Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko</p> <p>Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną – sposoby ograniczania ryzyka</p> <p>Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin i sposoby ograniczania tych zmian</p> <p>Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej, w tym:</p> <p>a) zasady doboru środków ochrony roślin pod kątem wpływu na środowisko wodne i wodę pitną,</p> <p>b) efektywne techniki stosowania środków ochrony roślin zapobiegające skażeniu wody</p> <p>Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin oraz pozostałościami cieczy użytkowej po zabiegu</p>	2
6	<p>Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin</p> <p>Przegląd obowiązujących przepisów</p> <p>Zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji</p> <p>Drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową</p> <p>Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia</p> <p>Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin</p> <p>Zasady profilaktyki:</p> <p>a) badania lekarskie,</p> <p>b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej,</p> <p>c) informacje o najbliższym podmiocie leczniczym oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych</p> <p>Objawy zatrucia środkami ochrony roślin oraz pierwsza pomoc przy zatruciach tymi środkami lub w razie wystąpienia innych nagłych wypadków</p> <p>Przepisy przeciwpożarowe i sposób postępowania w czasie pożaru, w tym:</p> <p>a) przyczyny i rodzaje zagrożenia pożarowego,</p> <p>b) drogi pożarowe</p> <p>Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin</p>	3
Ogółem		16

B) Program szkoleń uzupełniających

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	<p>Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów, ze szczególnym uwzględnieniem zmian tych przepisów</p> <p>Wymagania w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska</p> <p>Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin</p> <p>Wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Inne istotne zmiany przepisów dotyczących stosowania środków ochrony roślin</p>	1
2	<p>Charakterystyka i zasady stosowania środków ochrony roślin - aktualizacja wiedzy</p> <p>Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin:</p> <p>a) dobór środka ochrony roślin, b) termin przeprowadzenia zabiegu, c) dawka środka ochrony roślin, d) warunki atmosferyczne</p> <p>Środki ochrony roślin przeznaczone do zwalczania szkodników artykułów rolni-spożywczych</p>	1
3	<p>Integrowana ochrona roślin - aktualizacja wiedzy</p> <p>Zasady wykonywania zabiegu dezynsekcji gazowej i technika wykonywania tego zabiegu, w tym:</p> <p>a) stosowane środki ochrony roślin, b) właściwości chemiczne i fizyczne środków ochrony roślin, c) mechanizm działania środków ochrony roślin, d) warunki zastosowania środków ochrony roślin, e) przygotowywanie pomieszczenia, f) dawkowanie i sposób rozmieszczenia środków ochrony roślin, g) odwietrzanie pomieszczenia, h) kontrola pozostałości gazu w pomieszczeniu</p> <p>Wymagania dotyczące ewidencji zabiegów wykonywanych przy użyciu środków ochrony roślin</p>	1,5
4	<p>Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin</p> <p>Przygotowywanie sprzętu do wykonywania zabiegu</p> <p>Rodzaje sprzętu</p> <p>Sprawność techniczna i wpływ na jakość zabiegu</p> <p>Usuwanie podstawowych usterek</p> <p>Zabezpieczenie sprzętu po wykonanym zabiegu</p>	2, w tym 1,5 godziny zajęć praktycznych
5	<p>Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko</p> <p>Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy</p>	1

	pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin oraz pozostałościami cieczy użytkowej po zabiegu	
6	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin Przegląd obowiązujących przepisów Klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożenia dla zdrowia człowieka Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin Zasady profilaktyki: a) badania lekarskie, b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej, c) informacje o najbliższym podmiocie leczniczym oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin oraz w razie wystąpienia innych nagłych wypadków Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin	0,5
	Ogółem	7

* W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

**PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY
ROŚLIN SPRZĘTEM NAZIEMNYM MONTOWANYM NA POJAZDACH SZYNOWYCH
LUB STOSOWANYM W KOLEJNICTWIE**

A) Program szkoleń podstawowych

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	<p>Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów</p> <p>Wymagania w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska</p> <p>Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin</p> <p>Wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Dokumentowanie zabiegów ochrony roślin oraz przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin</p> <p>Postępowanie w przypadku reklamacji środków ochrony roślin</p>	1
2	<p>Charakterystyka i zasady stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Skład środków ochrony roślin</p> <p>Formy użytkowe środków ochrony roślin</p> <p>Okres karencji i okres prewencji</p> <p>Charakterystyka środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczół i organizmów wodnych</p> <p>Podział środków ochrony roślin</p> <p>a) ze względu na funkcję:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roztoczebójcze (akarycydy), - bakteriobójcze (bakteriocydy), - grzybobójcze (fungicydy), - chwastobójcze (herbicydy), - owadobójcze (insektycydy), - mięczakobójcze (moluskocydy), - nicieniobójcze (nematocydy), - regulatory wzrostu roślin, - odstraszające szkodniki (repelenty), - gryzoniobójcze (rodentycydy), - przyciągające szkodniki (atraktanty), - kretobójcze (talpicydy), - wirusobójcze (wirowicydy), - inne, <p>b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe:</p>	2

	<ul style="list-style-type: none"> - kontaktowe, - żołądkowe, - inhalacyjne, - fungitoksyczne, - fungistatyczne, - desykujące, - inhibujące wzrost i rozwój, - inne, <p>c) ze względu na sposób zachowania się na roślinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powierzchniowe, - wgłębne, - systemiczne, - inne. <p>Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dobór środka ochrony roślin, w tym odpowiednio do specyfiki linii kolejowych, b) termin przeprowadzenia zabiegu, c) dawka środka ochrony roślin, d) warunki atmosferyczne e) łączne stosowanie agrochemikaliów 	
3	<p>Integrowana ochrona roślin</p> <p>Podstawowe wiadomości o organizmach szkodliwych i ich zwalczaniu, w tym o:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) organizmach chorobotwórczych, b) chwastach, c) szkodnikach <p>Przegląd metod ochrony roślin, w tym: agrotechniczna, hodowlana, mechaniczna, fizyczna, biologiczna, chemiczna oraz kwarantanna</p> <p>Podstawowe zasady integrowanej ochrony roślin, integrowanej produkcji roślin i rolnictwa ekologicznego</p> <p>Podstawowe wiadomości z zakresu dobrej praktyki ochrony roślin</p>	2
4	<p>Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin</p> <p>Rodzaje sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Rozpylacze i ich wpływ na jakość wykonania zabiegu ochrony roślin</p> <p>Sprzęt naziemny montowany na pojazdach szynowych lub inny sprzęt stosowany w kolejnictwie – budowa, technika stosowania, badania i regulacja</p> <p>Nowe tendencje w konstrukcji sprzętu naziemnego montowane na pojazdach szynowych</p> <p>Wykrywanie i naprawa uszkodzeń sprzętu naziemnego montowane na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie</p> <p>Regulacja i modernizacja sprzętu naziemnego montowane na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie</p> <p>Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin.</p> <p>Mycie opryskiwaczy i zagospodarowywanie ciekłych pozostałości po myciu.</p>	4, w tym 3 godziny zajęć praktycznych z wykorzystaniem sprzętu do stosowania środków ochrony roślin montowanego na pojazdach szynowych lub stosowanego w kolejnictwie

	Potwierdzanie sprawności technicznej sprzętu naziemnego: a) organizacja systemu badań w regionie, b) wymagania techniczne dla sprzętu naziemnego, c) przygotowanie sprzętu naziemnego do badania	
5	Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną – sposoby ograniczania ryzyka Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin i sposoby ograniczania tych zmian Środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej, w tym: a) zasady doboru środków ochrony roślin pod kątem wpływu na środowisko wodne i wodę pitną, b) efektywne techniki stosowania środków ochrony roślin zapobiegające skażeniu wody Stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych ujęć wody, na terenie uzdrowisk oraz zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin oraz pozostałościami cieczy użytkowej po zabiegu	2
6	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin Przegląd obowiązujących przepisów Zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas stosowania środków ochrony sprzętem naziemnym montowanym na pojazdach szynowych oraz innym sprzętem stosowanym w kolejnictwie Drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin Zasady profilaktyki: a) badania lekarskie, b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej, c) informacje o najbliższym podmiocie leczniczym oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych Objawy zatrucia środkami ochrony roślin oraz pierwsza pomoc przy zatruciach tymi środkami lub w razie wystąpienia innych nagłych wypadków Przepisy przeciwpożarowe i sposób postępowania w czasie pożaru, w tym: a) przyczyny i rodzaje zagrożenia pożarowego, b) drogi pożarowe Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin	3
	Ogółem	14

B) Program szkoleń uzupełniających

Lp.	Temat	Liczba godzin*
1	2	3
1	<p>Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów, ze szczególnym uwzględnieniem zmian tych przepisów</p> <p>Wymagania w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Zagrożenia wynikające ze stosowania podrobionych środków ochrony roślin dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska</p> <p>Metody rozpoznawania podrobionych środków ochrony roślin</p> <p>Wymagania dotyczące sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Inne istotne zmiany przepisów dotyczących stosowania środków ochrony roślin</p>	1
2	<p>Charakterystyka i zasady stosowania środków ochrony roślin - aktualizacja wiedzy</p> <p>Zmiany w asortymencie środków ochrony roślin</p> <p>Czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin:</p> <p>a) dobór środka ochrony roślin,</p> <p>b) termin przeprowadzenia zabiegu,</p> <p>c) dawka środka ochrony roślin,</p> <p>d) warunki atmosferyczne</p>	0,5
3	<p>Integrowana ochrona roślin - aktualizacja wiedzy</p> <p>Zasady wykonywania zabiegu sprzętem przeznaczonym do stosowania środków ochrony roślin montowanym na pojazdach szynowych lub innym stosowanym w kolejnictwie.</p> <p>Wymagania dotyczące ewidencji zabiegów wykonywanych przy użyciu środków ochrony roślin</p>	2
4	<p>Technika wykonywania zabiegów w ochronie roślin</p> <p>Rozpylacze i ich wpływ na jakość wykonania zabiegu ochrony roślin</p> <p>Sprzęt naziemny montowany na pojazdach szynowych lub inny sprzęt stosowany w kolejnictwie – badania i regulacja</p> <p>Nowe tendencje w konstrukcji sprzętu naziemnego montowane na pojazdach szynowych</p> <p>Wykrywanie i naprawa uszkodzeń sprzętu naziemnego montowane na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie</p> <p>Regulacja i modernizacja sprzętu naziemnego montowane na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie</p> <p>Zapobieganie znoszeniu cieczy roboczej podczas zabiegu oraz skażeniom punktowym środkami ochrony roślin.</p>	2,5 w tym 1,5 godziny zajęć praktycznych z wykorzystaniem sprzętu do stosowania środków ochrony roślin montowanego na pojazdach szynowych lub stosowanego w kolejnictwie

5	<p>Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko</p> <p>Oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne, w szczególności pszczołę miodną</p> <p>Zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin oraz pozostałościami cieczy użytkowej po zabiegu</p>	0,5
6	<p>Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin</p> <p>Przegląd obowiązujących przepisów</p> <p>Klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożenia dla zdrowia człowieka</p> <p>Środki ochrony osobistej i zasady ich użycia</p> <p>Prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin</p> <p>Zasady profilaktyki:</p> <p>a) badania lekarskie,</p> <p>b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej,</p> <p>c) informacje o najbliższym podmiocie leczniczym oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych</p> <p>Pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin oraz w razie wystąpienia innych nagłych wypadków</p> <p>Przepisy przeciwpożarowe i sposób postępowania w czasie pożaru, w tym:</p> <p>a) przyczyny i rodzaje zagrożenia pożarowego,</p> <p>b) drogi pożarowe</p> <p>Postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin</p>	0,5
Ogółem		7

* W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

**PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE BADAŃ SPRAWNOŚCI TECHNICZNEJ SPRZĘTU
NAZIEMNEGO**

Lp.	Temat	Liczba godzin*	
		wykłady	ćwiczenia
1	Charakterystyka środków ochrony roślin	1	
2	Podział i rodzaje sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, z uwzględnieniem sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	1	
3	Rozpylacze i ich wpływ na jakość zabiegu	1	1
4	Technika ochrony upraw polowych i sadowniczych	1	
5	Wymagania podzespołów opryskiwaczy	1	
6	Badanie rozkładu cieczy - stół typu Lurmark	1	2
7	Badanie rozkładu cieczy - stół elektroniczny	1	2
8	Badanie wydatku rozpylaczy opryskiwaczy	1	1
9	Badanie wydajności pompy	1	1
10	Regulacja opryskiwaczy	1	3
11	Ocena stanu technicznego opryskiwaczy	1	3
12	Nowe tendencje w konstrukcji opryskiwaczy	1	
13	Opryskiwacze specjalistyczne, z uwzględnieniem sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	1	
14	Regulacja opryskiwaczy specjalistycznych, z uwzględnieniem sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	1	1
15	Modernizacja opryskiwaczy	1	2
16	Naprawa opryskiwaczy i ich kalibracja	1	1
17	Zasady badań sprzętu ochrony roślin	1	3
18	Zasady funkcjonowania podmiotów prowadzących badania opryskiwaczy	1	
19	Wybrane przepisy prawne	2	
Ogółem		20	20

* W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

**PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE BADAŃ SPRAWNOŚCI TECHNICZNEJ SPRZĘTU
AGROLOTNICZEGO**

Lp.	Tematy	Liczba godzin*	
		wykłady	ćwiczenia
1	Charakterystyka środków ochrony roślin	2	
2	Zasady badań sprzętu ochrony roślin	1	
3	Podział i rodzaje sprzętu ochrony roślin	1	
4	Technologia zabiegów agrolotniczych	1	
5	Budowa i zasada działania aparatury do stosowania środków ochrony roślin metodą agrolotniczą	1	
6	Ocena stanu technicznego aparatury agrolotniczej	1	3
7	Nowe tendencje w konstrukcji aparatury agrolotniczej	1	
8	Regulacja aparatury agrolotniczej	1	3
9	Modernizacja aparatury agrolotniczej	1	2
10	Naprawa aparatury agrolotniczej	1	2
11	Opryskiwacze specjalistyczne	1	
12	Zasady funkcjonowania podmiotów prowadzących badania	1	
13	Wybrane przepisy prawne	1	
Ogółem		14	10

* W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

WZÓR

**ZAŚWIADCZENIE O UKOŃCZENIU SZKOLENIA
W ZAKRESIE ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN**

Pieczęć podmiotu
prowadzącego szkolenie

ZAŚWIADCZENIE NR ...

o ukończeniu szkolenia*

- podstawowego***
- uzupełniającego***

Pan/Pani

(imię i nazwisko)

numer PESEL albo nazwa i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość**

był(a) słuchaczem szkolenia w zakresie:***

- integrowanej produkcji roślin ****
- doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin
- stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych lub stosowanego w kolejnictwie
- stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym
- stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji
- stosowania środków ochrony roślin sprzętem przeznaczonym do stosowania tych środków, montowanym na pojazdach szynowych lub stosowanym w kolejnictwie
- badań sprawności technicznej sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin
- badań sprawności technicznej sprzętu agrolotniczego przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin

zorganizowanego przez

w dniu (ach)

Przewodniczący komisji:

Członkowie komisji:

.....
(podpis i pieczęć podmiotu
prowadzącego szkolenie)

.....
(data wydania zaświadczenia)

* Zaświadczenie w zakresie integrowanej produkcji roślin, w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin albo w zakresie stosowania środków ochrony roślin zachowuje ważność przez 5 lat od dnia ukończenia szkolenia.

** W przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL.

WZÓR

*** Zaznaczyć właściwe.

**** Wzór zaświadczenia nie dotyczy ukończenia szkolenia dla osób prowadzących szkolenia w zakresie integrowanej produkcji roślin.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 72 ustawy z dnia ... o środkach ochrony roślin (Dz. U. poz. ...).

Projektowane rozporządzenie określa:

- 1) warunki organizacyjno-techniczne prowadzenia poszczególnych rodzajów szkoleń w zakresie środków ochrony roślin;
- 2) kwalifikacje wymagane od osób prowadzących poszczególne rodzaje szkoleń w zakresie środków ochrony roślin, z uwzględnieniem programu szkolenia dla osób prowadzących szkolenia w zakresie integrowanej produkcji roślin;
- 3) programy poszczególnych rodzajów szkoleń podstawowych i uzupełniających w zakresie środków ochrony roślin, uwzględniające, w przypadku szkoleń w zakresie:
 - a) stosowania środków ochrony roślin - sposób stosowania tych środków,
 - b) badań sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin - rodzaje tego sprzętu;
- 4) maksymalną liczbę osób w grupie, dla jakiej prowadzi się szkolenia w zakresie środków ochrony roślin;
- 5) zakres i sposób dokumentowania prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin;
- 6) zakres danych przekazywanych wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa oraz termin przekazywania tych informacji;
- 7) wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin.

Projektowane rozporządzenie wdraża postanowienia art. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 71), dotyczącego szkoleń.

Zgodnie z tym artykułem:

"1. Państwa członkowskie zapewniają wszystkim użytkownikom profesjonalnym, dystrybutorom i doradcom dostęp do odpowiednich szkoleń prowadzonych przez podmioty wyznaczone przez właściwe organy. Dotyczy to zarówno szkoleń początkowych, jak i uzupełniających, mających na celu odpowiednio nabycie i aktualizację wiedzy.

Szkolenia są zaplanowane tak, by zapewniały takim użytkownikom, dystrybutorom i doradcom zdobycie wystarczającej wiedzy dotyczącej tematów wymienionych w załączniku I, z uwzględnieniem ich różnych ról i obowiązków.

2. Do dnia 26 listopada 2013 r. państwa członkowskie tworzą systemy certyfikacji i wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za ich wdrożenie. Minimalnym wymogiem jest, by certyfikaty te stanowiły dowód wystarczającej wiedzy na tematy wymienione w załączniku I zdobytej przez użytkowników profesjonalnych, dystrybutorów i doradców w wyniku odbytego szkolenia lub w inny sposób.

Systemy certyfikacji obejmują wymogi i procedury dotyczące przyznawania, odnawiania i wycofywania certyfikatów".

Obecnie sprawy objęte zakresem projektowanego rozporządzenia są uregulowane w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie szkoleń w zakresie ochrony roślin (Dz. U. Nr 256, poz. 1721).

Proponowane w projektowanym rozporządzeniu regulacje zostały oparte na rozwiązaniach przyjętych w przepisach dotychczasowych. Wprowadzone zmiany mają na celu dostosowanie dotychczasowych przepisów do nowych wymagań, związanych z implementacją do prawa krajowego postanowień dyrektywy 2009/128/WE.

W związku z tym, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... o środkach ochrony roślin, szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie stosowania środków ochrony roślin i w zakresie integrowanej produkcji roślin obejmują szkolenia podstawowe oraz szkolenia uzupełniające dla osób, które ukończyły wcześniej szkolenie podstawowe, w projektowanym rozporządzeniu określono odrębne programy szkoleń podstawowych i uzupełniających.

W programach szkoleń większy nacisk został położony na zagadnienia związane z wdrażaniem zasad integrowanej ochrony roślin oraz ograniczaniem zagrożeń wiążących się ze stosowaniem środków ochrony roślin.

Mając na uwadze, że zgodnie z postanowieniami art. 11 dyrektywy 2009/128/WE państwa członkowskie powinny przyjąć odpowiednie środki służące ochronie środowiska wodnego i zasobów wody pitnej przed wpływem pestycydów, takie jak m.in. *„przyznawanie pierwszeństwa środkom ochrony roślin, które nie zostały zaklasyfikowane jako niebezpieczne dla środowiska wodnego zgodnie z dyrektywą 1999/45/WE ani nie zawierają priorytetowych substancji niebezpiecznych określonych w*

art. 16 ust. 3 dyrektywy 2000/60/WE” oraz „przyznawanie pierwszeństwa najefektywniejszym technikom stosowania środków ochrony roślin, takim jak użycie urządzeń antyznoszeniowych”, w programach szkoleń uwzględnione zostały także zagadnienia dotyczące ochrony wód przed negatywnym oddziaływaniem środków ochrony roślin, w tym problematyka zapobiegania znoszeniu cieczy użytkowej w trakcie zabiegu i powstawaniu skażeń punktowych środkami ochrony roślin.

Godzinowy wymiar szkoleń podstawowych, w przypadku szkoleń które były realizowane na podstawie przepisów dotychczasowych nie uległ zmianie. Takie rozwiązanie nie generuje dodatkowych obciążeń dla podmiotów objętych obowiązkiem odbycia takich szkoleń. Programy szkoleń uzupełniających w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie stosowania środków ochrony roślin oraz w zakresie integrowanej produkcji roślin zostały opracowane w taki sposób, aby szkolenia te mogły być przeprowadzone w ciągu jednego dnia. Ograniczy to koszty uczestnictwa w takich szkoleniach.

Projektowane rozporządzenie określa programy szkoleń dla osób stosujących środki ochrony roślin sprzętem montowanym na pojazdach szynowych lub innym sprzętem stosowanym w kolejnictwie. Zgodnie z przepisami ustawy ... o środkach ochrony roślin osoby stosujące środki ochrony roślin takim sprzętem będą bowiem obowiązane do ukończenia odpowiedniego szkolenia. Obowiązek odbycia szkolenia przez takie osoby nie wynika natomiast z dotychczasowych przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.

Projektowane rozporządzenie określa także warunki prowadzenia szkoleń w zakresie badań sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin. Do tej pory osoby prowadzące badania stanu technicznego opryskiwaczy, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin, zobligowane były do ukończenia odpowiedniego szkolenia prowadzonego przez jednostki wskazane w przepisach wykonawczych do tej ustawy. Przepisy dotychczasowe nie określały przy tym wymagań dotyczących prowadzenia takich szkoleń, w tym programów szkoleń.

W celu ujednoczenia wydawanych zaświadczeń w projektowanym rozporządzeniu został określony jeden wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia dla wszystkich rodzajów szkoleń z zakresu środków ochrony roślin. Nie dotyczy to jedynie przypadku

osób prowadzących szkolenia w zakresie integrowanej produkcji roślin bowiem jest ono prowadzone przez podmioty, które wydają zaświadczenia na odrębnych wzorach.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie wdraża postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 69, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji. Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia w trybie art. 7 ww. ustawy.

Projekt rozporządzenia został zawarty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ocena skutków regulacji:

- 1. Podmioty, na które będzie oddziaływać projektowane rozporządzenie** – projektowane rozporządzenie dotyczy podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin i uczestników tych szkoleń. Do dnia 31 grudnia 2011 r. do rejestrów prowadzonych przez wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa zostały wpisane 294 jednostki prowadzące szkolenia w zakresie ochrony roślin, w tym 167 jednostek w zakresie prowadzenia szkoleń dotyczących obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin, 267 dotyczących stosowania środków ochrony roślin i 89 dotyczących integrowanej produkcji. Należy jednak zaznaczyć, że dana jednostka może uzyskać wpis w jednym lub kilku zakresach. Dodatkowo 7 jednostek prowadzi obecnie szkolenia w zakresie badań opryskiwaczy i potwierdzania wymaganej sprawności technicznej opryskiwaczy.
- 2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego** – wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.
- 3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy** – wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.
- 4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw** – wydanie rozporządzenia jest konsekwencją implementacji postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów.

Przepisy projektowanego rozporządzenia dotyczą uczestników szkoleń, a więc użytkowników profesjonalnych środków ochrony roślin oraz doradców świadczących usługi w zakresie realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin oraz stosowania środków ochrony roślin, a także osób potwierdzających sprawność techniczną sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin. W 2011 r. 294 jednostki upoważnione do prowadzenia szkoleń w zakresie ochrony roślin przeprowadziły ogółem 2 498 szkoleń w tym zakresie. W szkoleniach uczestniczyły

łącznie 68 083 osoby. Szczegółowe informacje na temat liczby przeprowadzonych szkoleń oraz liczby przeszkolonych osób zawierają poniższe tabele.

Tabela 1 Szczegółowe informacje dotyczące liczby przeprowadzonych szkoleń

Województwo	Obrót i konfekcjonowanie środków ochrony roślin	Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	Stosowanie środków ochrony roślin metodą fumigacji	Stosowanie środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym	Integrowana produkcja	Ogółem
dolnośląskie	22	89	0	0	1	112
kujawsko-pomorskie	17	176	0	0	3	196
lubelskie	20	298	0	0	3	321
lubuskie	11	28	1	0	1	41
łódzkie	14	216	3	0	3	236
małopolskie	10	74	0	0	5	89
mazowieckie	23	379	0	0	51	453
opolskie	5	39	0	0	0	44
podlaskie	13	146	0	0	1	160
podkarpackie	13	99	0	0	0	112
pomorskie	15	68	0	0	2	85
śląskie	20	59	0	0	1	80
świętokrzyskie	8	201	0	0	2	211
warmińsko-mazurskie	2	84	0	1	1	88
wielkopolskie	28	192	3	0	1	224
zachodniopomorskie	5	41	0	0	0	46
Razem	226	2189	7	1	75	2498

Tabela 2 Szczegółowe informacje dotyczące liczby przeszkolonych osób

Województwo	Obrót i konfekcjonowanie środków ochrony roślin	Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	Stosowanie środków ochrony roślin metodą fumigacji	Stosowanie środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym	Integrowana produkcja	Ogółem
dolnośląskie	202	2486	7	0	37	2732
kujawsko-pomorskie	394	5970	0	0	77	6441
lubelskie	344	8665	0	0	103	9112
lubuskie	100	722	21	0	18	861
łódzkie	249	5865	86	0	90	6290
małopolskie	225	2317	1	0	122	2665
mazowieckie	444	10711	23	0	1177	12355
opolskie	99	1102	0	0	0	1201
podlaskie	188	3962	0	0	11	4161
podkarpackie	299	2561	3	1	17	2881
pomorskie	216	1684	0	0	10	1910
śląskie	336	1600	0	0	19	1955
świętokrzyskie	116	4740	0	0	43	4899
warmińsko-mazurskie	49	2210	0	8	5	2272
wielkopolskie	590	6322	72	0	48	7032
zachodniopomorskie	132	1178	5	1	0	1316
Razem	3983	62095	218	10	1777	68083

Ponadto, w 2011 r. 7 jednostek prowadziło szkolenia w zakresie badań opryskiwaczy i potwierdzania wymaganej sprawności technicznej opryskiwaczy, tj.:

- 1) Centrum Badawczo-Szkoleniowe Techniki Ochrony Roślin przy Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach;
- 2) Centrum Szkoleniowe Techniki Ochrony Roślin przy Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie;
- 3) Centrum Szkoleniowe Techniki Ochrony Roślin przy Zespole Szkół Agrotechnicznych i Gospodarki Żywnościowej im. Władysława Stanisława Reymonta w Radomiu;
- 4) Centrum Szkoleniowe Techniki Ochrony Roślin przy Powiatowym Zespole Doradztwa Rolniczego w Tarnowie;
- 5) Centrum Szkoleniowe Techniki Ochrony Roślin przy Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie;
- 6) Centrum Szkoleniowe Techniki Ochrony Roślin przy Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu;
- 7) Centrum Szkoleniowe Techniki Ochrony Roślin przy Wielkopolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

Wprowadzenie przepisami ustawy z dnia 12 lipca 1995 r. o ochronie roślin uprawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1398, z późn. zm.) obowiązkowych badań sprawności technicznej opryskiwaczy wiązało się z koniecznością stworzenia warunków, umożliwiających powstanie na terenie kraju sieci odpowiednio wyposażonych jednostek wykonujących takie badania, dysponujących wykwalifikowaną kadrą pracowniczą. Ze względu na niewystarczającą w tym czasie liczbę specjalistów z zakresu techniki ochrony roślin, z inicjatywy Głównego Inspektora Ochrony Roślin zostało utworzonych i wyposażonych siedem jednostek organizacyjnych – Centrów Szkoleniowych Techniki Ochrony Roślin, których zadaniem było prowadzenie szkoleń dla przyszłych diagnostów. Jednostki te zostały wymienione w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie przeprowadzania badań opryskiwaczy (Dz. U. Nr 137, poz. 1544), jako jednostki organizacyjne upoważnione do przeprowadzania szkoleń w zakresie badań opryskiwaczy i potwierdzania wymaganej sprawności technicznej. Wiodącą rolę w systemie szkoleniowym pełniło Centrum Badawczo-

Szkoleniowe Techniki Ochrony Roślin przy Instytucie Sadownictwa i Kwiaciarnictwa w Skierniewicach, które jako jedyne dysponowało wówczas odpowiednią kadram i zapleczem dydaktycznym.

Obecnie liczba jednostek prowadzących badania sprawności technicznej opryskiwaczy kształtuje się na stałym poziomie, co roku organizowanych jest kilka szkoleń, w których udział bierze od kilku do kilkudziesięciu diagnostów.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... o środkach ochrony roślin szkolenia dla diagnostów prowadzących badania sprawności technicznej opryskiwaczy będą prowadzone przez jednostki wpisane do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa, przy czym wymienione wyżej jednostki zostaną wpisane do tego rejestru z urzędu.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... o środkach ochrony roślin obowiązkowymi szkoleniami zostaną objęte nowe grupy osób, w szczególności osoby wykonujące zabiegi ochrony roślin poza rolnictwem i leśnictwem. Według danych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa zabiegi ochrony roślin poza rolnictwem i leśnictwem wykonuje 2 859 osób, zatrudnionych przez 403 podmiotów (np. zakłady zieleni miejskiej). Szczegółowe informacje na temat liczby osób, które objęte zostaną szkoleniami przedstawia poniższa tabela.

Województwo	Liczba użytkowników profesjonalnych (osoby wykonujące zabiegi ochrony roślin poza rolnictwem i leśnictwem)
dolnośląskie	184
kujawsko-pomorskie	200
lubelskie	250
lubuskie	167
łódzkie	127
małopolskie	140
mazowieckie	250
opolskie	120

podkarpackie	110
podlaskie	225
pomorskie	110
śląskie	200
świętokrzyskie	55
warmińsko- mazurskie	260
wielkopolskie	200
zachodniopomorskie	261
Razem	2859

Również zgodnie z art. 42 ustawy z dnia ... o środkach ochrony roślin usługi doradcze dotyczące metod ochrony roślin w zakresie realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin oraz stosowania środków ochrony roślin, w tym wykonywane w ramach działalności marketingowej, mogą być świadczone przez osoby, które ukończyły szkolenie w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu tego szkolenia. Szacuje się, że szkolenie takie powinno ukończyć ok. 3000 osób.

Mając powyższe na uwadze przewiduje się, że liczba uczestników szkoleń w zakresie środków ochrony roślin wzrośnie, ze względu na fakt, że obowiązkowymi szkoleniami objęci zostaną zarówno profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin w rolnictwie i leśnictwie, jak również spoza tych obszarów (zakłady zajmujące się zielenią miejską, firmy świadczące usługi ogrodnicze oraz podmioty wykonujące zabiegi środkami ochrony roślin na obiektach sportowych, w kolejnictwie i drogownictwie). Mając jednak na uwadze, że do tej pory corocznie obowiązkowym szkoleniom podlegało prawie 70 tys. osób, nowe regulacje nie zmienią w istotny sposób liczby uczestników tych szkoleń tym bardziej, że ustawa z dnia ... o środkach ochrony roślin przewiduje odstępstwa od obowiązku odbycia szkoleń podstawowych przez absolwentów ponadgimnazjalnych i wyższych szkół rolniczych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin szkolenia z zakresu ochrony roślin powinny być powtarzane w 5-letnich odstępach czasu w oparciu o ten sam program. Przepisy ustawy z dnia ... o środkach ochrony roślin przewidują, że osoby, które odbyły szkolenie podstawowe, będą zobligowane w celu

zachowania swoich uprawnień do uczęszczania na szkolenia uzupełniające.

Należy podkreślić, że godzinowy wymiar szkoleń podstawowych, w przypadku szkoleń, które były realizowane także na podstawie przepisów dotychczasowych, nie uległ zmianie. Takie rozwiązanie nie generuje dodatkowych obciążeń dla podmiotów objętych obowiązkiem odbycia takich szkoleń. Programy szkoleń uzupełniających w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie stosowania środków ochrony roślin oraz w zakresie integrowanej produkcji roślin zostały opracowane w taki sposób, aby szkolenia te mogły być przeprowadzone w ciągu jednego dnia. Ograniczy to koszty uczestnictwa w takich szkoleniach. Do tej pory z przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin wynikała konieczność okresowego powtarzania szkoleń, o tym samym programie i wymiarze godzin. Stanowiło to nadmierne obciążenie dla uczestników szkoleń.

Przewiduje się zatem, że zastąpienie obowiązku okresowego powtarzania szkoleń w pełnym wymiarze uczestnictwem w krótszym szkoleniu uzupełniającym ograniczy koszty ponoszone przez uczestników szkoleń, a więc rolników i przedsiębiorców zatrudniających osoby podlegające obowiązkowi szkolenia. Należy jednak podkreślić, że cennik szkoleń nie jest przedmiotem regulacji prawnych i upoważnione przez wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa do prowadzenia szkoleń jednostki same ustalają zasady odpłatności za odbycie szkolenia (obecnie koszt odbycia szkolenia z zakresu obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin wynosi około 250-400 zł, z zakresu stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym wynosi około 100 zł, a metodą fumigacji ponad 1000 zł, natomiast z zakresu integrowanej produkcji wynosi około 150 zł). Ograniczenie czasu szkoleń uzupełniających spowoduje, że ich uczestnicy nie będą musieli ponosić ewentualnych kosztów noclegów, a także o około 50% powinny zostać ograniczone pozostałe koszty uczestnictwa, wynikające z wynajmu pomieszczeń oraz wynagrodzeń wykładowców.

Jednocześnie nie zmieniają się istotnie, w stosunku do obecnie obowiązujących, wymagania dla podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, dotyczące wyposażenia technicznego i diagnostycznego. Nie będzie zatem generowanych nowych obciążeń dla podmiotów prowadzących działalność w tym

zakresie. Wprowadzenie nowego typu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym montowanym na pojazdach szynowych lub stosowanym w kolejnictwie spowoduje jednak, że jednostki ubiegające się o rozszerzenie prowadzenia działalności w tym zakresie zobowiązane zostaną do zakupu takiego sprzętu.

Programy szkoleń zostały dostosowane do wymagań dyrektywy 2009/128/WE. Większą wagę przywiązuje się w nich do zagadnień związanych z wdrażaniem integrowanej ochrony roślin i ochroną zapylaczy. Zmiany te nie spowodują jednak dodatkowych kosztów dla jednostek prowadzących szkolenia.

Również wymagania w zakresie kwalifikacji od osób prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin w stosunku do obecnie obowiązujących nie zostały zaostrzone. W porównaniu do dotychczasowych regulacji, wśród wymagań dla prowadzących szkolenia uwzględniono natomiast obok ukończenia studiów stacjonarnych także ukończenie odpowiednich studiów podyplomowych. Ponadto dopuszczono prowadzenie szkoleń w części dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy powinny przez osoby posiadające kwalifikacje wymagane od doradców rolniczych w rozumieniu przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz być wpisane na listę takich doradców, prowadzoną przez dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie. W ten sposób rozszerzono zakres osób, które mogą prowadzić szkolenia, co może pośrednio wpłynąć na obniżenie kosztów uczestnictwa w takich szkoleniach.

Nowe kwalifikacje wymagane od osób prowadzących szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym montowanych na pojazdach szynowych lub stosowanym w kolejnictwie zostały określone z uwzględnieniem możliwości ich prowadzenia również przez osoby prowadzące pozostałe typy szkoleń. Dodatkowo szkolenia takie mogą być prowadzone przez osoby, które ukończyły szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną prowadzącą kształcenie w zawodzie technik transportu kolejowego i uzyskały stosowny tytuł zawodowy lub dyplom potwierdzający kwalifikacje w tym zawodzie lub ukończone studia wyższe na kierunku transport ze specjalnością kolejnictwo lub eksploatacja pojazdów szynowych lub studia wyższe, dla których program

kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z budową, eksploatacją lub oceną techniczną pojazdów szynowych, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studia podyplomowe w tym zakresie.

Programy szkoleń zostały przy tym opracowane w taki sposób, aby uczestnictwo w szkoleniu, dzięki uzyskanej wiedzy, przyczyniało się do racjonalizacji stosowania środków ochrony roślin, a w konsekwencji miało pozytywny wpływ na jakość płodów rolnych, ich bezpieczeństwo dla konsumenta, a także ograniczyło negatywne oddziaływanie rolnictwa, związane ze stosowaniem chemicznych środków ochrony roślin na środowisko naturalne.

Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin wymaga bowiem od stosującego odpowiedniej wiedzy. Osoba taka powinna umieć prawidłowo ocenić potrzebę wykonania zabiegu, dobrać środki ochrony roślin tak, aby stwarzały one jak najmniejsze zagrożenie dla środowiska naturalnego (a w szczególności środowiska wodnego), prawidłowo wykonać zabieg, zadbać o stan techniczny sprzętu, którym stosuje środki ochrony roślin, a także umieć prawidłowo reagować w przypadku zdarzeń stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka, zwierząt lub dla środowiska. Osoby wykonujące profesjonalnie zabiegi środkami ochrony roślin, powinny zatem zostać właściwie przygotowane poprzez szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin.

Dla oceny efektywności prowadzonych szkoleń wykorzystywane będą wyniki badań statystycznych prowadzonych corocznie przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach projektu Polska wieś i rolnictwo, badań struktury gospodarstw rolnych R-SGR realizowanych przez Główny Urząd Statystyczny, a także pozyskiwane w wyniku kontroli prowadzonych przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Wskazanymi wyżej badaniami objęte są zachowania rolników związane z przygotowywaniem i wykonywaniem zabiegów ochrony roślin. Analiza wyników przeprowadzanych cyklicznie badań statystycznych wykaże, jak zmieniają się wskazane zachowania rolników dzięki upowszechnianiu wiedzy dotyczącej właściwego stosowania środków ochrony roślin.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2012 r. wskazują, że 50% rolników przed każdorazowym zastosowaniem środków ochrony roślin zapoznaje się z treścią jego etykiety, 29% podczas zakupu środka ochrony roślin, 28% czyta etykiety jedynie

tych środków ochrony roślin, które stosuje po raz pierwszy. Z danych wynika natomiast, że tylko 10% osób nie robi tego nigdy. Wyniki ww. projektu wskazują także, że 29% osób w gospodarstwach rolnych nie wykonuje zabiegów blisko źródeł wody, 18% podczas takich zabiegów stosuje rozwiązania zapobiegające skażeniu wody, a tylko 8% osób przeprowadza zabiegi środkami ochrony roślin w ten sam sposób, czyli niezależnie od tego, czy w pobliżu znajdują się źródła wody czy też nie.

5. **Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny** – wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.
6. **Konsultacje społeczne** – projekt rozporządzenia został skonsultowany z organizacjami społeczno-zawodowymi i instytucjami działającymi w obszarze regulowanym rozporządzeniem, między innymi z: Business Centre Club, Federacją Związków Pracodawców, Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych, Forum Związków Zawodowych, Krajową Radą Izb Rolniczych, Krajową Sekcją Pracowników Ochrony Roślin przy Zarządzie Głównym Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa w RP, Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Radą Krajową Sekretariatu Rolnictwa NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Polską Izbą Nasienną, Polskim Związkiem Ogrodniczym, Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w RP, Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”, Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”, Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Krajową Radą Spółdzielczą, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych "LEWIATAN", Radą Gospodarki Żywnościowej, Związkiem Zawodowym Rolnictwa i Obszarów Wiejskich "Regiony", Związkiem Zawodowym Wsi i Rolnictwa "Solidarność Wiejska", Krajowym Związkiem Grup Producentów Rolnych - Izbą Gospodarczą, Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej oraz Zrzeszeniem Producentów Nasion Ogrodniczych, Materiału Szkółkarskiego i Grzybów „SOGNAS”.

Do projektu rozporządzenia uwagi zgłosiło Porozumienie Zielonogórskie Federacja Związków Pracodawców Ochrony Roślin. Uwagi dotyczyły dostosowania regulacji zawartych w projektowanym rozporządzeniu do terminologii zawartej w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.). Uwagi te zostały uwzględnione.

Do projektu rozporządzenia uwagi zgłosiły również instytuty badawcze. Uwagi te również zostały uwzględnione w projekcie rozporządzenia.

Opracowano w Departamencie
Hodowli i Ochrony Roślin:

16.01.2013r.

NACZELNIK WYDZIAŁU

Krzysztof Kielak
16.01.2013r.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin

Bogusław Wójcicki

DYREKTOR DEPARTAMENTU
Hodowli i Ochrony Roślin

Małgorzata Surawska

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym:

Akceptował:

PODSEKREŃTARZ STANU

Krystyna Gurbel

SPECJALISTA

Krzysztof Nurzyński

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin

Grzegorz Wójcicki

Dyrektor Departamentu
Prawy Rolniczego

Grzegorz Wójcicki